TUDOR MUSATESCU

Teatru scurt

FEMEIA

(Basm, pentru oamenii mari)

PERSOANELE: NINI şi DAN
Semne particulare: Sînt căsătoriţi din dragoste

ACTUL I

Cînd s-au căsătorit, n-au avut lună de miere, pentru motivul binecuvîntat că mierea se consumase cu o lună înainte. Poate că asta l a determinat pe Dan, într-o oarecare măsură, să-şi înşele nevasta, cu toate femeile care au binevoit să-i dea concursul pentru aceasta.

NINI, în cele şase luni de căsnicie, a ştiut întotdeauna că e înşelată. Că n-a ştiut cu cine, asta n-a supărat-o prea mult. Sensibilitatea ei de barometru a făcut-o totuşi să nădăjduiască, permanent, într-o schimbare certă a temperaturii conjugale. Dar lucrul cel mai interesant în căsnicia lor e faptul că amîndoi — dincolo de orice consideraţii — se iubesc totuşi nebuneşte.

O SCENĂ OARECARE
De exemplu:

Nini: Mă iubeşti?
Dan: Te ador.
Nini: Ştiu...
Dan: Dacă ştii, de ce mă mai întrebi?
Nini: Ca să te aud spunînd...
Dan: Dar tu mă iubeşti?
Nini: Vezi că şi tu mă întrebi?
Dan: Sigur, ca să te aud repetîndu-mi...

Totuşi, scenele de felul acesta nu l-au împiedecat pe Dan să-şi continuie, impetuos, seria aventurilor extraconjugale. Şi, pentru că atunci cînd e vorba să-şi readucă pe bărbaţi la sînul lor, femeile

au idei extraordinare, Nini a imaginat un plan de luptă. Planul lui Nini a fost următorul: De trei luni de zile a început să-i scrie lui Dan scrisori de dragoste, ca din partea unei admiratoare necunoscute.

Treptat, Dan a început să iubească pe aceea care îi scria, cu regularitate, scrisori poetice pasionale. A început să-i răspundă și el la „Poste-Restante" și, în acest fel, legăturile lor de dragoste, la distanță, au mers atît de departe, încît, în ultima ei scrisoare, admiratoarea lui Dan a consimțit să-i acorde o întîlnire „în carne și oase".

Această întîlnire a fost fixată, în actul al doilea, în grasoniera pe care Dan o are în oraș, rezervată, exclusiv, întîlnirilor galante.

ULTIMA SCENĂ A ACTULUI ÎNTÎI

Dan *(nervos)*: Te rog să nu insiști. Astă-seară trebuie să plec în oraș...

Nini *(prefăcută)*: Și nici măcar nu vrei să cinezi cu mine?

Dan *(ca să scape)*: Păi nu-ți spusei că mă duc la un banchet?

Nini *(pisăloagă)*: A! La un banchet?... Ia-mă și pe mine la banchetul ăsta.

Dan *(încurcat)*: Sigur... aș putea să te iau... cu cea mai mare plăcere... Tu știi că eu, totdeauna... însă... să vezi... ăsta e un banchet politic... Sint numai bărbați politici... Așa că... înțelegi tu... îmi pare rău, dar nu se poate...

Nini: *(cuminte)*: Și pe la cît ai să te întorci acasă?

Dan *(vesel că „s-a făcut")*: Devreme! Devreme de tot... Dar să nu mă aștepți... Tu ești obosită... Să te culci...

Nini *(tandră)*: Nu te neliniști... Am să citesc pînă mi se face somn.

Dan *(cu elan)*: Atunci, la revedere. *(O sărută repede și dispare.)*

ACTUL II

Garsoniera lui Dan. Lux de circumstanță și mobilier strict necesar. Pe măsuță, lîngă unicul divan, sînt flori și băuturi cu efect sigur. Cu urechea aţintită, copoiește, Dan urmărește toate zgomotele străzii.

În sfîrşit, se aud paşii cei atît de aşteptaţi. O bătaie uşoară în uşă, apoi intră Nini, de nerecunoscut în toaleta excentrică şi sub mască.

SCENA I

Este o scenă mută, pentru că amîndoi se privesc un timp, fără să poată articula un cuvînt, din cauza emoţiei. Apoi începe:

SCENA A II-A

Dan *(exuberant, îi scoate mantoul, pălăria şi mănuşile.)*
Nini *(brusc)*: Masca, nu... Masca nu vreau să mi-o scot.
Dan *(şmecher)*: De ce? Vreau să te văd. Să-ţi văd ochii, gura...
Nini *(categoric)*: Nu! Dacă stăruieşti să-mi scot masca, plec.
Dan *(şiret)*: Unde?
Nini *(dulce)*: De unde am venit...

O pauză. Nini s-a aşezat. Dan, stînjenit, simţindu-se privit prin găurile măştii şi neputînd să facă la fel, recurge la supremul argument, pentru a o decide să se aclimatizeze cu situaţia: o tratează cu un cocteil.

Nini *(strîmbîndu-se)*: Ce e asta?
Dan *(părinteşte)*: O băutură bună, bună de tot.
Nini *(suav)*: Cum îi zice?
Dan *(încercînd să pronunţe corect englezeşte)*: Cocteil!...
Nini *(acelaşi joc)*: Şi se bea?
Dan: Firește... E o băutură modernă... Place mult femeilor...
Nini *(privindu-l în ochi)*: Şi femeilor cinstite?
Dan: Toate femeile sînt cinstite, cînd iubesc...
Nini: Unde ai citit prostia asta?
Dan: N-am citit-o nicăieri...
Nini: Iartă-mă... Nu mi-aş fi închipuit să fie o cugetare proprie...
Dan *(cu oarecare calm)*: De ce vrei să mă descurajezi?... *(Surîde, mulţumit de ce a zis.)* Mai bine gustă cocteilul...
Nini *(bea)*: În sănătatea dumitale... *(După ce a golit paharul.)* Băutura dumitale e într-adevăr bună... Mai bună decît cugetarea...

Dan *(iarăși prost inspirat)*: Și mai bună decît dumneata!
Nini: De unde știi cum sînt eu?
Dan: Din scrisorile pe care mi le-ai scris.
Nini *(cu regret, simplu)*: Acolo sîntem amîndoi mai buni...
(Rămîne pe gînduri, ca și cum ar privi portretul unei mătuși defuncte, căreia îi seamănă.)

SCENA MARE

Dan o lasă să se gîndească, avînd grijă să-i umple, discret, paharul. Apoi se așază pe un taburet, în fața ei.

Dan: Cine ești?
Nini *(clar)*: O femeie care te iubește.
Dan: O femeie care iubește nu se ascunde sub mască...
Nini *(înger)*: Sufletul meu te iubește și masca nu te poate împiedica să-l vezi...
Dan *(opărit)*: Vrei o țigară?
Nini *(sincer)*: Mersi, nu fumez... *(După o clipă)* Desigur, toate femeile care au trecut înaintea mea pe aici, care au stat pe locul unde stau eu, care au băut din același pahar, băutura miraculoasă pe care mi-ai dat-o și mie, toate, toate fumau.
Dan *(statistic)*: Nu toate.
Nini *(ca însăși)*: Au venit multe femei aici?
Dan *(luîndu-i mîna)*: De ce mă întrebi?
Nini: Din curiozitate.
Dan *(Schopenhauer)*: În viața unui bărbat, femeile trec așa cum trec pasagerii într-un hotel!
Nini *(cu o tresărire)*: Atît de multe?
Dan: Depinde de bărbat...
Nini: De ele nu depinde niciodată?
Dan *(gafă)*: De vreme ce vin aici, nu mai depinde de ele...
Nini: Nu ți s-a întîmplat niciodată ca o femeie să vină aici numai pentru ea și pentru dumneata nu?
Dan *(se căznește să priceapă)*: Poftim?
Nini *(rar)*: Nu ți s-a întîmplat niciodată să primești aici o femeie care *(ezită și roșește sub mască)* să vină... degeaba?...

Dan *(amuzat)*: Eu n-am cunoscut decît femei normale... *(Rîde singur, pînă ce observă că Nini nu e amuzată deloc.)* Mai bine să vorbim despre altceva.

Nini *(n-are nici un interes)*: Nu, să vorbim de ele... Ce le spui cînd vin aici?

Dan *(plictisit)*: Fiecare mă întreabă ca dumneata. Cu fiecare trebuie să vorbesc, totdeauna, despre celelalte... E o tristeţe prima vizită a unei femei în garsoniera unui bărbat...

Nini: Dar celelalte vizite? Următoarele?

Dan: Răsplătesc tristeţea celei dintîi...

Nini: Toate femeile, care au venit aici, au fost amantele dumitale?

Dan *(net)*: Toate.

Nini *(duş)*: Eu n-am să fiu niciodată...

Dan *(pe poziţie)*: Atunci, ce cauţi aici?

Nini *(atac)*: Ce caut? M-aş fi aşteptat să ştii! Te caut pe „tine“... Caut iubirea din scrisorile noastre.. Iubirea din cărţi şi din suflete...

Dan *(contraatac)*: Atunci, nu trebuia să consimţi să vii aici. Trebuia să-mi dai întîlnire sub un tei, într-o grădină publică, într-un palat de cleştar, sau pe un drum prevăzut cu lună şi cu toate cele de rigoare... Aici s-au topit în spaţiu numai parfumuri vinovate, s-au fanat iubiri cu durata unui pahar de şampanie. Aici nu s-a explicat niciodată nimic, fiind vorba numai de lucruri dinainte înţelese. *(Observă că în găurile măştii lui Nini lucesc lacrimi.)* Aici nu s-a plîns niciodată, pentru că sufletele au rămas la uşă, ca nişte căţeluşi indezirabili...

Nini: Eu mi-am adus sufletul cu mine... *(Se ridică să plece.)*

Dan *(îi taie drumul)*: Iartă-mă!...

Nini *(dreaptă)*: De ce?

Dan *(încurcat)*: Pentru tot ce-am spus.

Nini: Dar n-ai spus nimic, care să nu fie perfect adevărat... Vinovată sînt eu, pentru că am venit „aici“...

Dan: Ca să-mi dovedeşti că nu eşti supărată, mai rămîi puţin...

Nini: Fie! *(Se reaşază.)* Mai dă-mi un pahar de cocteil... *(Dan o serveşte.)* Şi o ţigară... *(Acelaşi joc.)*

Dan *(se reaşază lîngă ea)*: Scoate-ţi masca... Te rog! Vreau să-ţi văd ochii.

Nini: Nu... Nu stărui.
Dan: De ce?
Nini: Poate că fața mea e respingătoare... Poate că am un defect mare, pe care vreau să-l ascund...
Dan: Minți... Minți... Oricum ai fi, te iubesc.
Nini: Mă iubești?
Dan: O știi prea bine... Scrisorile mele ți-au spus-o de atîtea ori... Ți-au spus-o mai bine decît mine... și m-ai crezut...
Nini *(cu emoție)*: De ce îți înșeli nevasta?
Dan *(rămîne încremenit)*: Ești prima femeie care îmi pune întrebarea asta...
Nini *(ferm)*: Răspunde-mi.
Dan *(sincer)*: Nu m-am întrebat niciodată.
Nini: O iubești?
Dan *(convins)*: O ador...
Nini *(surîde)*: Ne iubești pe amîndouă la fel?
Dan *(încurcat)*: Nu... pe ea o iubesc dincolo de voi toate...
Nini: Știe?
Dan: Știe...
Nini: Atunci?
Dan *(serios)*: O înșel ca să-i pot fi credincios...
Nini *(amuzată)*: Și asta e tot originală?
Dan *(grav)*: Tot...
Nini: Dar dacă ar face și ea la fel?
Dan *(ochi mari)*: Aș ucide-o...
Nini: Unde e logica?
Dan: În sufletul ei... Ea mă iartă, pentru că mă înțelege. Eu n-aș ierta-o, pentru același motiv...
Nini: Temperamente deosebite?
Dan: Ai ghicit.
Nini: Gîndește-te puțin. *(Îi pune mîna pe păr și îl mîngîie.)* Gîndește-te că astă-seară, acum, la ora asta, în timp ce noi sîntem aici, în timp ce „tu" ești într-o garsonieră pe care ea n-o cunoaște, gata să cazi la picioarele mele, în aceeași clipă, ea, într-o garsonieră pe care n-o cunoști, ar aștepta să-i cadă la picioare un bărbat care o dorește cum mă dorești tu...
Dan *(cutremurat)*: Taci... Taci...
Nini *(blînd)*: Gîndește-te... *(Îl mîngîie mai apăsat, cu mîna caldă, pasionată, tulburătoare.)*

D a n: Nini n-ar fi în stare să facă asta niciodată.

N i n i: ...Nini o cheamă?

D a n: Nini! Nu-ți place?

N i n i: Ba da... Aș fi vrut să mă cheme și pe mine așa...

D a n *(revenindu-și)*: Dar pe tine, masca mea romantică, cum te cheamă?

N i n i *(încurcată)*: Oricum vrei să-mi zici... Fă-mi un nume din inițialele tuturor iubitelor tale... Un nume nou, ciudat, pe care să mi-l dai numai mie... *(Dan surîde.)* Ți-e teamă c-o să iasă prea lung?

D a n *(calm)*: Nu mai țin minte nici unul din numele lor... Le-am uitat...

N i n i *(apropiindu-se de el)*: Și n-ai să ți le mai aduci aminte niciodată?

D a n *(îi ia mîinile)*: Am să încerc...

N i n i *(își reazămă capul pe umărul lui)*: Și ai să te mulțumești cu noi două?

D a n *(ca prin vis)*: Cu voi două?

N i n i: Cu Nini și cu mine...

D a n: Da...

Nini, cu un gest scurt, îi dă capul pe spate, își ridică o clipă masca și-l sărută apăsat pe buze... Dan o prinde în brațe, să-i smulgă masca, dar Nini îl oprește brusc.

N i n i: Nu!... Masca să nu-mi ceri s-o scot niciodată... Iubește-mă așa, sau deloc... Iubește o femeie fără cap și, dacă o să ți se pară prea puțin, imaginează capul lui Nini deasupra. Așa, ne vei iubi pe amîndouă, fără să ne supărăm că ne înșeli... reciproc.

ACTUL III

Nini a ieșit, după un ceas, din garsoniera lui Dan, lăsîndu-l zăpăcit transfigurat. L-a făcut să jure că va pleca după o jumătate de ceas în urma ei și, ajunsă acasă, în cîteva secunde și-a aruncat rochia, masca și s-a lungit pe un divan, c-o carte în mînă, la lumina obișnuită a veiozei...

După cîtva timp, intră Dan. Are figura lui obișnuită, niţel obosită.

SCENA ULTIMĂ

Nini *(după ce şi-a primit sărutarea obişnuită, pe frunte)*: Ai venit aşa de repede? A fost frumos la banchet?

Dan *(grăbit să se culce, ca să poată visa în voie)*: Plictiseală, ca la orice banchet politic...

Nini *(privindu-l cu atenţie)*: Pari foarte obosit...

Dan *(ca să scape)*: Am ţinut un discurs lung. Poate din cauza asta.

Nini: Frumos?

Dan: Nu ştiu... Nu prea eram inspirat... Dar tu de ce nu dormi?

Nini: Citeam... M-am antrenat.

Dan: Draga de ea! *(Îi ia capul în mîini şi o priveşte lung.)* Draga de ea...

Nini: Ce te uiţi aşa la mine?

Dan: Nu te-am privit de mult cu atenţie... *(Aproape vesel.)* Te-ai făcut mai frumoasă, Nini!...

Nini: Şi mă iubeşti?

Dan: Te ador... Te ador... *(O sărută.)*

Nini: Ştiu... Ştiu... Acum ştiu sigur...

Dan: Acum?

Nini: Totdeauna am ştiut. Acum însă ştiu mai bine ca întotdeauna...

Dan: De ce?

Nini: Mă priveşte! *(Şi fericită că Dan o înşală cu ea însăşi, se lasă pe braţul lui, rîzînd uşor spre public, pînă ce cade cortina.)*

„BROWNING“

(Dramă de buzunar)

PERSOANELE:

EL, (cincizeci de ani, bătuți pe muche)
EA (douăzeci)
EA (douăzeci și opt, neîmpliniți)
UN REVOLVER

SCENA ÎNTÎI ȘI ULTIMA

La ridicarea cortinei, EA abia a avut timpul să îmbrace o pijama oarecare peste categorica sa goliciune. EL, cu părul vîlvoi (la figurat, fiindcă e chel), ține în mîna întinsă tragic către EA un prea frumos „Browning“ de buzunar.

Pe scenă s-a transportat de la recuzita teatrului mult fum de țigară și un parfum specific de păcat asudat. Pe fereastra rămasă deschisă din neglijență, cu un minut înainte de ridicarea cortinei, a dispărut, într-un salt liric (ca inginerul Zachini din tunul său zburător), un tip tînăr și bine făcut.

Orice spectator deștept trebuie să priceapă că EL e bărbatul EI, iar tipul care a sărit pe fereastră e, ca să zicem așa, pronumele LUI conjugal. (Acest soi de pronume, pentru bărbat este pronume personal iar pentru femeie pronume posesiv.)

Și mai trebuie să priceapă că EL, întorcîndu-se pe neașteptate la domiciliu, a surprins-o pe EA cu PRONUMELE, care, firește, îi ținea locul.

De aceea, cînd cortina s-a ridicat bine, EA tremură ca o coardă ruptă tocmai cînd cînta mai frumos, iar EL spumegă, inundat de sudoare.

REVOLVERUL stă în mîna LUI, mic, curățel și jovial ca un reporter de gazetă-revolver. în fața unui fapt divers.

Un minut mare de tăcere. Nimeni nu se clintește. Se aude tramvaiul 14 trecînd pe sub ferestre...

El *(răcnind)*: Te a-sa-si-nez...
Ea *(cu vocea alterată)*: Iartă-mă!...
El *(revoltat, ca o zi de lucru în Mexic)*: Să te iert? *Jammais de la vie*, Messalino!...
Revolverul *(confidențial, către EL)*: Nu mă mai stringe așa, că mă-nfierbînt...
El *(apropiindu-se de ea, inchizitorial)*: Te bănuiam demult... prevedeam mai dinainte... presimțeam dinainte...
Revolverul *(același joc)*: Dacă mă iubești, nu mai face pleonasme.
El *(continuînd din ce în ce mai furios)*: Știam înaintea dumitale că ai să mă înșeli... Prea erai cinstită, demimondeno...
Ea *(modestă)*: Oh!... Exagerezi!
El *(surîzîndu-și sieși, cu admirație)*: Ei bine, am fost mai șmecher decît ți-ai închipuit dumneata. M-am prefăcut că plec la moșie, ca să te încerc, să te probez. M-am întors de la gară liniștit... Am venit cu tramvaiul, atît eram de sigur că ai să mă înșeli. Și așa a și fost... Nici n-ai așteptat să ies bine pe ușă și i-ai dat drumul ăluia din dulap...
Ea: Minți! Minți ca un nerușinat...
El: Mint eu?
Ea: Minți... Nu era în dulap... Era pe balcon.
El *(încercînd să urle)*: Ești cinică? Da? Bun! Pregătește-te să expiri...
Ea: Iartă-mă! Iartă-mă! Nu te mai înșel niciodată!
El *(cu supremă ironie)*: Niciodată fără soț! Știm noi... cunoaștem noi jurămintele femeilor... *(Declamînd erudit și disprețuitor)*:

Ale femeii jurăminte,
De-i măritată sau duduie,
Să nu le dai nici o crezare,
Căci astăzi sînt și mîine *nu e*.

Ea *(se preface că plînge)*: Iartă-mă!... Dacă te-oi mai înșela, îți dau voie să mă omori...
El: Nu-mi trebuie voia dumitale... Fă-ți ultima rugăciune... Timpul e bani... În genunchi!... În genunchi, viperă, în fața mea! *(Poruncitor.)* Închină-te!...

E a *(îngrozită și docilă se așază în genunchi și își împreună mîinile pentru rugăciune, ca puiul de prepeliță din nuvela domnului Brătescu-Voinești. Rămasă liberă, pijamaua se desface, dezgolindu-i pieptul)*:

Înger, îngerașul meu,
Roagă-te la Dumnezeu
Pentru sufletelul meu...

(Izbucnește în plîns.) Iartă-mă!... Iartă-mă!... Nu mă chinui!...

E l *(neînduplecat)*: Continuă mai departe.

R e v o l v e r u l *(către EL)*: Iară pleonasme, nene?...

E a *(cuvioasă, ca o tavă cu colivă)*:

Totdeauna fii cu mine
Și mă-nvață să fac bine...

E l *(cu profundă silă)*: Nu ruga îngerii să te învețe să faci porcării...

E a *(urmărindu-și gîndul)*: Dă revolverul încolo, ca să pot să îți jur că nu te mai înșel niciodată.

E l *(atent, deodată, la pijamaua întredeschisă)*: Vorbe, madam!

R e v o l v e r u l *(în secret)*: Spune-i să-și încheie pijamaua la piept, că iau foc...

E l *(începînd să privească, uman, sînii albi și familiari)*: Încheie-ți pijamaua, că ești indecentă. Cel puțin ai curajul să mori demn. *(După o gîndire.)* Ori îți închipui că mă poți face să te grațiez cu asemenea tertipuri obscene?

E a *(observînd că vocea lui a devenit mai puțin autoritară, cu un gest — ca un salt de pisică — își aruncă pijamaua și rămîne goală)*: Haide! Omoară-mă! Împușcă-mă!

E l *(aparte)*: Fir-ai a dracului să fii!

R e v o l v e r u l *(confidențial)*: Strînge-mă, șefule, că-ți cad din mînă.

E a *(rugătoare)*: Haide! Fie-ți milă!... Nu-mi prelungi chinul!... Omoară-mă mai repede, că la cinci am treabă în oraș.

E l: Ce, crezi că mi-e frică de tine să te omor?

E a: Omoară-mă!...

E l: Nu-ți permit să-mi dai dumneata ordine mie. Fac ce vreau... Nu vreau să te împușc, și gata!...

E a *(dulce)*: Mi-e indiferent!... Fă-mi ce vrei!...

El *(reintrînd în furii)*: Vrei să mă îmbeți cu apă rece? *(Strînge tare revolverul.)* Eu nu iert pe nimeni... În ziua cînd te-am luat, ți-am spus neted: în clipa cînd mă vei înșela, te voi omorî. M-ai înșelat, te omor. *(Îndreaptă revolverul asupra ei.)*

Ea *(îngrozită)*: Cel puțin, împușcă-mă în picior, ca să nu mă desfigurezi...

El: Nu... Te-mpușc în gură, în gura cu care ai mințit. *(Se repede ca un leu la EA.)*

Ea *(joacă ultima carte și închide gura. Apoi se năpustește la EL. Se încinge o luptă crîncenă, piept la piepturi. Se aud treptat vorbe din ce în ce mai neînțelese, apoi un zgomot de corpuri căzute în virtutea legii gravitații universale).*

Revolverul *(care, între timp, a căzut pe covor, în virtutea aceleiași legi)*: Nenorocită femeie!... Dacă ai fi știut tu că nici măcar nu sînt încărcat, nu ți-ai mai fi cerut iertare în felul ăsta.

POEZIE

(Piesă conjugală)

PERSONAJELE acestei drame conjugale sînt patru şi anume: **MITICĂ, DIDONA, IONEL şi APARATUL DE RADIO** din sufragerie.

Mitică e bărbatul Didonei. În primul rînd, e chel, apoi, e în vîrstă şi în papuci de meşină.

Didona e tînără, oxigenată şi romanţioasă.

Ionel e vărul primar al Didonei. Are şase clase de liceu şi vocea în schimbare... Scrie, de cîţiva ani de zile, poezii „moderniste".

Aparatul de radio e clandestin.

Acţiunea se petrece la nouă seara, după cină, în salonaşul de lîngă sufragerie, acasă la Mitică.

Mitică stă lungit pe canapea şi citeşte comunicatele de pe fronturi, în gazeta de seară.

Didona, pe un fotoliu, alături, brodează o faţă de masă pentru şase persoane.

Ionel, pe un scaun în faţa ei, îşi roade atent o unghie.

Un camion-automobil trece pe stradă, făcînd să zornăie paharele nespălate, strînse pe bufet.

I o n e l *(care, după cum am spus, în afară de elev de liceu mai e şi poet, are impresia că aude clopoţeii de la Minovici, agitaţi de degetele aeriene ale vîntului. De aceea, închide ochii pe jumătate şi zice, privind poetic pe Didona)*: Ah!

D i d o n a: Ce?

I o n e l: N-auzi? Ascultă!...

D i d o n a: Ce, frate? *(Ciuleşte imediat urechea ei mică şi ageră, de foxterier.)*

I o n e l *(trecîndu-şi mîna prin plete)*: N-ai impresia că noaptea îşi scutură clopoţeii de la gît, ca o viţelușă speriată?

Mitică *(care aude totdeauna tot ce se vorbește în jurul lui)*: la paharele de pe bufet, dragă!... Vezi de treabă! Cum o să intre vaci la noi în sufragerie?

Didona *(jenată de lipsa de înțelegere a soțului aruncă lui Ionel o privire plină de admirație)*: Splendidă imagine! Apropo! Ai mai scris ceva nou, Ionele?

Ionel *(care încă dintr-a patra scrie versuri inspirate de Didona)*: Da, am scris azi-noapte o poemă.

Didona *(competentă)*: În ce gen e?

Ionel *(modest)*: Mallarmé. *(Exact nu știe cine a fost „ăsta". Dar avînd în vedere că nici ceilalți nu știu...)*

Mitică *(din insulele Filipine)*: Mai bine ți-ai vedea de carte, ascultă-mă pe mine. Cu poeziile... nu mai iei tu bacalaureatul.

Didona *(cu reproș, soțului)*: De ce vrei tu totdeauna să-l descurajezi? Dacă i-a dat Dumnezeu talent, de ce să-l neglijeze? Mai bine poate să ajungă cineva în viață, cu un pic de talent, decît cu diplome. *(Binevoitoare și protectoare, către Ionel.)* Cum îi zice, dragă, poemei?

Ionel *(privind-o discret)*: „Zorile trupului".

Didona *(strîngîndu-și cu un gest reflex reverele capotului)*: Admirabil titlu.

Mitică: Cum, mă? Zorile cui?

Ionel *(cu demnitate profesională)*: Ale trupului, nene Mitică.

Mitică: Ce trup, mă? Al cui trup? Ce trup?

Ionel: Al nimănui precis, nene Mitică. Vorbesc în general. Am plecat de la ideea că ființa omenească are și ea zorile ei, amiaza ei, amurgul ei... Asta e prima poemă din ciclu.

Mitică *(lasă jurnalul)*: Păi tu ai fason să scrii bucăți de astea, mă? Ce știi tu despre subiectul ăsta? Astea sînt subiecte să le scriem noi, oamenii în toată firea, care am trecut și prin ciur și prin dîrmon.

Didona: Vezi-ți dragă, de jurnal și lasă-ne-n pace. Tu, proză! Altceva mai știi? *(Lui Ionel.)* Ai poema la tine?

Ionel *(știind sigur c-o are)*: Nu cred... să văd. *(Se caută în buzunarul de la piept, deși știe că are poezia în cel de la spate.)*

Didona: Aș vrea să mi-o citești și mie.

Ionel: Cu plăcere, dacă oi găsi-o. *(Scoate poezia.)* Am găsit-o.

Didona: E, bravo! Ia zi!...

Ionel desface manuscrisul și tușește deasupra lui ca un bolnav de pleurizie seacă.

Mitică: E lungă?

Didona: Ce te privește? N-ai decît să n-asculți. *(Lui Ionel.)* Citește, dragă, și lasă-l în pace pe nen-to.

Ionel *(care n-așteaptă decît să-și citească opera, mai tușește puțin și începe, cu vocea lui în schimbare)*:

„Zorile trupului
Strune albastre — precum sfori
întinse, nervii
Au cîntat în mine cerbii.“

Mitică *(indignat)*: Unde-ai mai auzit tu cerbi cîntînd, mă caraghiosule?!

Didona: Mitică, isprăvește! Te rog nu mă enerva. Lasă-mă s-ascult... Mi-ai stricat toată atmosfera, cu întreruperile astea idioate. *(Lui Ionel, rugătoare.)* Fii drăguț, Ionele, și zi de la început, că m-a enervat ăsta.

Ionel *(supus, reia lectura)*:

„...Strune albastre — precum sfori
întinse, nervii
Au cîntat în mine cerbii.“

Mitică *(bufnind pentru el)*: Poftim...

Ionel:

„Apoi s-au răsucit și s-au tîrît treji,
Cum lujere tinere de vrej.“

Mitică *(se ridică, dezgustat)*: Ehè, băiete! Ține minte vorba mea. Cine face versuri de-astea cu vrejuri, n-are cap, are dovleac. Mă duc dincolo, că mă enervezi. Citiți sănătoși.

Ionel *(ultragiat)*: Dacă dumneata nu pricepi poezia modernă, nene Mitică, nu înseamnă că trebuie să mă insulți în casa dumitale. *(Își strînge poemul ghemotoc, își ia pălăria și se repede spre ușă.)* Îmi pare rău, Didono, dar eu nu mai calc pe la tine prin casă. O să-ți citesc cînd vii pe la noi... *(Iese, cu toate rugăminții Didonei, trîntind ușa cu putere. Nu pe cea de la sufragerie, ci tocmai pe cea de jos, de la ieșire.)*

Didona *(tremurînd de furie)*: E? Eşti mulţumit?

Mitică *(se apără prin contraatac)*: Atîta pagubă dacă s-a supărat! Auzi colo, un mucos să vie şi să-mi citească mie — om însurat — poezii cu cerbi? El să mă-nveţe pe mine ce e aia poezie, care n-a luat notă mai mare de patru la română, de cînd e? Păi voi îmi vorbiţi mie de poezie? Nimic nu mi-a plăcut mai mult pe lumea asta decît versurile, că ştii bine că era să fac şi conservatorul. Dar cu o condiţie, dragă. Să fie versuri, nu vrejuri de dovleac! Ehè! Cînd eram ca el, este adevărat, nu scriam porcării de-astea, dar, în schimb, îl ştiam pe Eminescu din scoarţă în scoarţă, pe dinafară. Cine mai declama ca mine *El Zorab*, de exemplu? Îl tăiam şi pe Nottara, săracu'. Aia zic şi eu poezie. Ăla cal, draga mea!... Şi cînd vine Paşa şi înjunghie calul, ţi se strînge carnea pe tine. E tot ce poate să fie mai frumos ca simţire. *(Îmbătat de propria-i elocinţă.)*

„La Paşa vine un arab
Cu ochii stinşi, cu graiul slab?"

(Se încurcă).

„Să-mi dai o mie de ţechini
Căci trei copii de foame-mi mor...
Şi-i joc în frîu şi-i las în trap."

(Încurcîndu-se din ce în ce.) Stai niţel, cum dracu' vine aici? *(Se gîndeşte concentrat, mormăind versurile.)* A! Da!... *(Declamînd.)*

„...Şi cade mortul cal!"

Didona *(scoasă din sărite)*: Taci, nu mai profana! Nu vezi că nu ştii ce vorbeşti? După ce te-am luat aşa cum te-am luat şi mi-ai mîncat tot ce-am avut mai bun pe lume — sufletul, zestrea şi zilele — lasă-mi cel puţin partea de poezie care mi-a mai rămas de la mama, Dumnezeu s-o ierte, că scria şi ea versuri, cînd întîrzia tata la chefuri. *(Începînd să plîngă.)* Cum am putut, Doamne, să fiu atît de oarbă şi să-mi leg viaţa, eu, o fiinţă atît de idealistă, cu o bestie ca tine? *(Îşi strînge lucrul furioasă şi, cînd să iasă, se opreşte în uşă, dreaptă şi categorică.)* Astă-seară te culci aici, pe canapea, să ştii. *(Trînteşte uşa şi iese.)*

Mitică *(se uită lung după ea)*: Fiv-ar poezia modernistă a dracului să vă fie!... *(E indignat.)* Auzi? Să-mi stric eu liniștea din casă pentru toate trăznăile de pe lumea asta... *(Ca să se calmeze, se duce la aparatul de radio și-l pune în funcțiune... E tocmai semnalul unei pauze.)*

Vocea spicheriței, după o clipă: Radio București... la Universitatea radio se vor citi versuri din poeții moderniști români...

(Restul nu se mai aude... Mitică, dintr-un singur pumn, scoate aparatul din funcțiune.)

Cortina

VILEGIATURA

(Piesă pentru stagiuni de vară)

PERSOANELE (obișnuite):

BĂRBATUL
SOȚIA
TIPUL EI
TIPESA LUI

Toți la un loc au 120 de ani, din care — bineînțeles — femeile au numai 20 și bărbații 100.

ACTUL I

Scena reprezintă un dormitor, într-o casă cumsecade, din București. În încăpere e foarte cald, deși ferestrele, toate, sînt acoperite cu coli noi de hîrtie albastră.

Peste tot (pe pat, pe mese, pe dulapuri, pe sacune, pe jos) sînt teancuri de rufe călcate proaspăt, haine și rochii întinse pe umerașe, articole de toaletă, neîncepute (în ambalaje intacte, cum au venit de la drogherie), ghete bărbătești și pantofi de damă, pe calapoduri, precum și numeroase pălării de ambe sexe.

În planul I (dreapta) se vede un cufăr mare de pai, deschis, în fața căruia stă BĂRBATUL, în cămașă de zefir, fără guler și cu mînecile suflecate. Poartă pantaloni de dril vechi și din colțul gurii suge, cu seriozitate, un muc de țigară stinsă.

În planul I (stînga) se vede alt cufăr mare (de piele), deschis, în fața căruia stă SOȚIA, într-un capot de „nansuc", subțire, cu reverele desfăcute conjugal, deasupra sînilor. În picioarele goale, poartă — cu toată grija posibilă — o pereche de papuci de casă bărbătești, cu tocurile vinete...

Între amîndouă cuferele, adică exact în mijlocul scenei, se află un scaun pe care doarme, cu spatele la onor public, un cățel alb, cu fundă roșie la zgardă.

La ridicarea cortinei, atît BĂRBATUL cît și SOȚIA privesc fix în fundul cuferelor respective.

Bărbatul *(cavernos)*: Unde dracu' mi-oi fi pus mașina de ras?

Soția *(jet-d'eau)*: Ce mă întrebi pe mine? Mai bine te-ai deranja să-mi cauți teancul meu de batiste...

Bărbatul *(același joc)*: Unde dracu' am pus-o? N-ai trîntit, cumva, tu, ceva peste ea?

Soția: Lasă mașina și caută-mi batistele... Am umblat cu ele adineaori, cînd ți-am ales batistele tale.

Bărbatul *(se preface că începe să caute batistele)*: Să-mi aduci aminte să nu-mi uit bretelele și butonii...

Soția: Ai vorbit să vie mașina și să mă ia la opt fix?

Bărbatul: Cînd ajungi tu la Constanța?

Soția: Mîine dimineață.

Bărbatul *(fiindcă, întîmplător, a ajuns lîngă ea)*: Și-mi scrii?

Soția: Imediat ce ajung. Tu o să primești scrisoarea la Sinaia...

Bărbatul: Îți răspund imediat...

Soția: Asta ți-ar mai trebui, să nu-mi răspunzi la toate scrisorile. Ba chiar, fiindcă tu ești bărbat, trebuie să-mi răspunzi de două ori la fiecare scrisoare de-a mea.

Bărbatul: O să mă coste mărcile mai mult decît restaurantul.

Soția *(statistic)*: Mănîncă și tu numai o dată pe zi... Eu știu numai un singur lucru. Dacă nu-mi scrii, te-nșel...

Bărbatul: Tu, pe mine?

Soția: Nu ești gelos?

Bărbatul: Habar n-am! Ți-am spus-o odată pentru totdeauna. În ziua cînd te prind că mă-nșeli, te omor imediat. *(Strivind o muscă cu palma, pe un colț de mobilă.)* Ca pe o muscă.

Soția: Dar dacă o să mă înșeli tu, eu ce să-ți fac?

Bărbatul: Treaba ta. Nu vreau să te influențez...

Soția: Știi ce ți-aș face? Te-aș tăia bucățele-bucățele și te-aș face dovlecei umpluți.

Bărbatul: Te lauzi, tu n-ai știut să faci dovlecei umpluți, în viața ta.

Soția: Înșală-mă tu, și o să vezi!... Ai o ocazie foarte bună... Tot te duci acuma singur la Sinaia.

Bărbatul: N-are haz să te înșel cînd sînt singur. Gustul e să te-nșel cînd o să fiu cu tine la un loc...

Soția *(cu jumătate glas)*: De ce nu mergi și tu la Constanța cu mine?

Bărbatul: Să fie ai dracului de doctori! Parcă e un făcut. De cîte ori un menaj tînăr vrea să plece la băi, doctorii trimit pe bărbat la munte și pe nevastă la mare. Fac într-adins, să-i despartă...

Soția *(cu erudiție)*: Canibali, micule, canibali...

Bărbatul: Luna asta, pe care o petrec fără tine, la Sinaia, o să fie un chin...

Soția: Și eu o să plîng toată ziua în port, la Constanța, de dorul tău, ca o geamandură.

Bărbatul *(grav)*: Să porți ochelari de soare, să nu te vadă lumea cu ochii plînși.

Soția: Și tu, să te bărbierești în fiecare zi, micule, să nu pari trist... *(Vrea să-l sărute, dar se oprește.)* Uite bretelele tale...

Bărbatul: Unde le vezi?

Soția: Uite colo, la nasul tău... lîngă mașina de ras, sub teancul meu de batiste.

ACTUL AL II-LEA

Scena reprezintă o cameră de hotel, la Constanța, cu vedere spre mare. Sînt orele trei din noapte. Bineînțeles, se aude geamandura și se vede clipind farul din port. Eventual, dacă directorul de scenă crede de cuviință, pot trece — în zare — și două-trei vapoare de pasageri (fiindcă sînt luminate), spre Constantinopol.

În fața oglinzii de la șifonier, SOȚIA se dezbracă, cu gesturi orientale, întîrziate — intenționat — în amănuntele intime ale acestei operații.

Pe un fotoliu, alături, TIPUL fumează gînditor, privind cu interes cum îi cade scrumul țigării pe reverele de mătase ale smochingului.

Soția *(cirip-cirip)*: Uite-uite!... Îți cade scrumul pe haină...

Tipul *(din alte lumi)*: Azi i-ai scris iarăși cerbului, la Sinaia?

Soția *(înțepenind cu mîna pe jartieră)*: Te rog să fii cuviincios cu bărbatul meu.

Tipul *(acru)*: Vax...
Soția *(femeiește)*: I-am scris, sigur că i-am scris. Îi scriu în fiecare zi...
Tipul: Și îți răspunde regulat?
Soția *(mîndră ca o poezie de „Zece Mai")*: Cu sfințenie! Pentru fiecare scrisoare de-a mea primesc două de-ale lui. Nici nu știi cum mă iubește, săracul!... Mă adoră! ...Mă divinizează. Dacă ar ști că eu am venit la mare numai ca să pot fi cu tine, ca să-l pot înșela în liniște, m-ar omorî. *(Strivește o muscă cu palma.)* Uite, ca p-asta. A trebuit să-i fac doctorului un cadou de douzeci de mii de lei, plus alte atenții, ca să-l conving să-i spuie soțului meu că are nevoie de munte, de aer, de brazi... Altminteri, s-ar fi ținut după mine la mare... Și toate astea le-am făcut numai pentru tine... ingratule.
Tipul *(între somn și viață)*: Așa sînteți voi femeile!... Niște gîște...
Soția *(holbată)*: Ce zici?
Tipul *(egal)*: Nimic!... Cuget.
Soția: Cu cine vorbeai?
Tipul: Singur.
Soția *(nedumerită)*: Dar ce-ai astă-seară? Parcă nu ești în toate mințile.
Tipul: În nici un caz, nu mi le-am pierdut din cauza ta... Tu...
Soția *(repede)*: Eu?... Ce sînt eu?
Tipul *(ca să scape)*: Parcă tu nu știi ce ești?
Soția *(superior)*: Știu... Vezi bine că știu... Sînt o proastă, asta sînt.
Tipul: Ei, vezi?
Soția: Te rog să schimbi tonul ăsta impertinent. Cu mine ori vorbești cum trebuie, ori...
Tipul: Ori?
Soția: Plec. *(Imediat ce pronunță cuvîntul acesta, își înfige mîinile în șolduri, ca în niște cozonaci de frămîntat.)*
Tipul *(senin)*: Călătorie sprîncenată! Bine că a dat Dumnezeu să pricepi odată că m-ai plictisit. *(Scandează.)* M-ai plic-ti-sit... M-ai plic-tisit...
Soția *(încremenește)*: Te-am plictisit?
Tipul *(se ridică)*: Groaznic... M-ai nenorocit... Mă sufoci... Toată ziua te ții după mine, mă pisezi, mă

urmăreşti... mă înnebuneşti. Eu am venit la mare să mă odihnesc, să răsuflu...

Soţia *(explozie)*: Aşa? Ieşi!... Ieşi imediat din camera mea... Nu vreau să te mai văd în ochi. Mîine de dimineaţă plec la Sinaia, să nu mai aud, să nu mai văd nimic.

Tipul *(spre uşă)*: Să-mi scrii. *(Îi face cu mîna.)* Adio...

Soţia *(nervi)*: Canalie, excrocule, mitocanule, banditule...

(Direcţia de scenă poate completa, ad libitum, seria insultelor potrivit genului teatrului unde are loc spectacolul.)

ACTUL AL III-LEA

La Sinaia. Terasa unei vile cu vedere spre munţi. Departe, se aude un caval cîntînd un foxtrott, la o stînă, şi se văd licărind focurile pădurarilor, în luminişuri. Eventual (dacă directorul de scenă crede de cuviinţă), pot trece şi trei-patru vulturi pleşuvi, spre Predeal. Sînt orele trei noaptea. În faţa lunii pline, care s-a împiedecat de-un brad pe Piscul cînelui, BĂRBATUL îşi desface leneş cravata de la smoching, în timp ce TIPESA — pe un şezlong, alături — fumează visătoare, privind cum îi cade scrumul pe reverele pijamalei.

Bărbatul *(atent)*: Uite-uite... Îţi cade scrumul pe pijama...

Tipesa *(moale)*: Ei, şi?

Bărbatul *(bănuitor)*: Nu pari prea bine dispusă astă-seară.

Tipesa *(mai moale)*: Ei, şi?

Bărbatul: Mă interesează...

Tipesa *(şi mai moale)*: Ei, şi?

Bărbatul: De altminteri, să nu crezi că n-am observat că de cîteva zile ai o atitudine foarte ciudată...

Tipesa *(moale de tot)*: Ei, şi?

Bărbatul *(ferm)*: Mă enervezi...

Tipesa *(clei)*: Ei, şi?

Bărbatul *(crescendo)*: Cum „ei şi?“ Eşti datoare să-mi dai explicaţii.

Tipesa *(prin fumul ţigării)*: Taci, frate! De cînd? De unde şi pînă unde?

Bărbatul *(acelaşi joc)*: Şi-am să te somez să mi le dai... Pentru ca să viu cu tine la Sinaia, mi-am părăsit nevasta. Am girat doctorului ei o poliţă de o sută

de mii de lei, numai ca să-l pot hotărî s-o convingă că are nevoie de băi de mare, de aer sărat, de plajă, de soare, şi astfel să mă scap de ea, să pot veni aici, ca s-o pot înşela cu dumneata, în linişte.

Tipesa *(schimbînd un picior în locul celuilalt, în poziţia de „picior peste picior")*: Aşa sînteţi voi, bărbaţii!... Nişte proşti.

Bărbatul *(ars)*: Ce zici?

Tipesa *(făcînd, invers, figura cu piciorul)*: Nimic... Reflectez...

Bărbatul *(detectiv particular)*: Mi se pare că baţi şaua...

Tipesa *(îi taie vorba)*: Crezi? *(Surîde superior)*. Ei bine, da! Aşa e... Şi mă mir cum, un om de lume ca tine, n-a putut să priceapă singur, fără ca să mai fie nevoie să i se spuie în faţă...

Bărbatul *(sincer)*: Ce să pricep? Nu pricep nimic...

Tipesa *(îşi scutură scrumul de pe reveruri)*: Să pricepi că m-ai plictisit... M-ai plictisit. Toată ziua te ţii după mine, mă urmăreşti, mă spionezi... mă sufoci... M-ai sufocat, asta e!... Eu am venit aicea să mă odihnesc, să răsuflu, să mă reculeg...

Bărbatul: Ce? Îndrăzneşti să-mi spui mie una ca asta? Ei bine, voi lua imediat măsuri, să fii liniştită...

Tipesa *(i se face somn)*: Ia-le, dom'le, şi isprăveşte...

Bărbatul: Totul s-a sfîrşit între noi...

Tipesa: Ei, şi?

Bărbatul: Mîine plec la Constanţa.

Tipesa: Ei, şi?

Bărbatul: Viperă, mesalină, co...

(Direcţia de scenă are libertatea de a completa, ad libitum, seria insultelor, avînd grijă numai să se lase cortina la timp.)

ACTUL AL IV-LEA

Scena reprezintă un colţ din restaurantul Gării de Nord. La o masă (planul I), BĂRBATUL — care a sosit de cîteva minute de la Sinaia — aşteaptă plecarea trenului spre Constanţa şi, cufundat în gînduri, bea o cafea turcească. După puţin timp, pe uşa dinspre peron intră SOŢIA — care a sosit cu un tren de la Constanţa — şi aşteaptă să prindă legătura cu Sinaia.

Amîndoi dau cîte un ţipăt de surpriză şi rămîn, unul în faţa celuilalt, încremeniţi.

Bărbatul: Tu?
Soţia: Tu?
Bărbatul: Ce cauți aici?
Soţia: Dar tu?
Bărbatul: Eu...
Soţia: Spune-mi repede...
Bărbatul: Mă duceam la Constanța... Nu mai puteam sta fără tine nici o clipă.
Soţia: Extraordinar! Şi eu veneam la Sinaia... Muream de dorul tău... Uite biletul de tren...
Bărbatul: Draga mea...
Soţia: Scumpule...
Bărbatul: Cum mă iubeşti!
Soţia: Cum mă iubeşti!
Bărbatul: Cum ne iubim!
Soţia: Cum ne iubim!

(Cuprinși de admirație mutuală, cad unul în brațele celuilalt, în timp ce un tren fluieră în gară și cortina cade, cu subînțeles.)

CRIZĂ

(Comedie gastronomică)

PERSOANELE:

DOAMNA HENRIETTE DAMIAN
UN BUCĂTAR
O FATĂ ÎN CASĂ

Un interior de burghezi bogaţi.

Doamna Damian, îmbrăcată într-un „deshabillé“, stă la biroul său, reflectînd profund, în faţa unui caiet deschis.

Este caietul său de gospodină.

Alături de acest caiet se află diferite cărţi de bucătărie, precum şi toate ziarele de dimineaţă, deschise la pagina cu „ce mîncăm azi.“

Pe un fotoliu, în imediată apropiere a doamnei Damian, doarme un căţel pechinez, între case de cauciuc, mingi, şi căţeluşi de pluş.

Doamna Damian *(iluminată de o ideie, ca un lampion veneţian cînd îi aprinzi luminarea pe dinăuntru)*: Ah! Am găsit!... *(Face repede un număr la telefon.)* Alo? Casa Vasiliu?... Bună ziua, Roza... Aici, conița Henriette!... Spune-i stăpînă-tei c-am să-i comunic ceva foarte important... Bine! Aştept. *(Într-adevăr, aşteaptă, pînă aude în receptor glasul prietenei sale.)* Alloooo! Bonjur, Coca. Te-am deranjat? Vaaai!... Nu ţi-ai luat nici baia pînă acuma? Bine, dar e aproape prînzul, *chérie!*... Eşti o leneşă teribilă!... Aaa!... Eu m-am sculat de la opt dimineaţa, ca să fiu de la cinci în piaţă... De cinci minute, abia m-am întors. sînt chiar cu pălăria pe cap. Să-ţi fie ruşine că eşti în capot la ora asta... Ce-o să zică bărbatu-tău, cînd o veni la dejun şi te-o găsi aşa?... Eu dejunez, întotdeauna, numai în rochie de seară, ca lordesele!... Da, apropo de dejun, tu ce mai găteşti, dragă? Eu, să-ţi

spun drept, nu mai știu ce să mai fac!... Siiigur că da! De cînd m-am apucat de gospodărie, îmi fac singură meniurile. Bucătarul nostru execută, și atîta tot. E foarte bun, celebru chiar, dar e încăpățînat. Zice că — pînă cînd viața n-o reintra în normal și-o să găsim iarăși de toate — nu se mai amestecă în meniuri. Are chiar o formulă filosofică pe care o repetă ori de cîte ori îi lipsește ceva pentru o mîncare pe care vrea s-o facă. *(Imită pe bucătar.)* „Eu nu pot, coniță, să mă lupt fără armament!“ E, cum o să-l dau afară, dragă? Nici nu mă gîndesc!... Bucătar ca ăsta nu se găsește pe toate drumurile. *(Cu emfază)*. A fost și la „palat“... Și dacă e de justiție, ce? Nu e tot palat? A ținut restaurantul de acolo, dar a dat faliment, din cauza divorțurilor. *Parole d'honneur*, că din cauza divorțurilor! Fiindcă avocații încercau să împace părțile, la restaurant, și în fiecare zi ieșeau scandaluri, că părțile devastau vesela și își dădeau cu mîncărurile în cap. În sfîrșit!... Ce să-ți mai spun, *chérie*, e ceva nemaipomenit, cu criza asta! Nu mai găsești absolut nimic... O să murim de foame, precis. Ieri a trebuit să tăiem un curcan... Alaltăieri, abia am găsit o scîrbă de crap de opt kilograme... Noroc că azi avem un pic de carne. Am luat zece kilograme de la un clandestin. Ce să-l mai reclam, c-a făcut tot posibilul, el singur, să-l aresteze pentru sabotaj... Era în stare să dea și șperț. Cum, nu-nțelegi de ce? Dar e foarte simplu, *chérie*... Fiind închis, nu-l mai poate bănui nimenea că taie carne clandestin... Și taie nevastă-sa, în locul lui... Nu pot să-ți dau adresa, că tu nu-ți ții gura și mi-e teamă că rămînem nemîncați. Și nu mi-e de noi. Mi-e de bietul Puffy, mititelul! *(Se utiă cu dragoste la cățel.)* Eeee și cu tine! Cum era să te chem la telefon ca să-ți vorbesc de cățel, cînd știu că al tău de-abia a avut parastasul de nouă zile? Te-am chemat ca să-mi dai și tu o idee ce să mai gătesc pentru mîine. Am căutat în toate cărțile de bucătărie și n-am găsit nimic. Daaa! M-am uitat și în ziare. Ăștia însă fac meniurile fără să se gîndească că nu mai ai cu ce să le prepari... Ia, uite, de exemplu, aici... *(Ia un ziar și citește.)* „Felul I: Supă de tomate verzi, cu capete de sparanghel și funduri de anghinare“.

Auzi colo? Tomate verzi, la Crăciun, cînd de-abia se găsesc coapte? Şi capete de sparanghel? Cum o să găsești numai capete, cînd nu există nici restul? Despre fundurile de anghinare, ce să mai vorbim?... Dau douăzeci de mii de lei pe o anghinare, ca să-i mănînc fundul. Dar, stai să vezi! „Felul II: Nisetru cu ciuperci, sos à la Clemenceau“. De unde să iau nisetru? La Dragomir, la băcănie, mi-au spus că toți nisetri din Marea Neagră sînt minați și fac explozie cînd îi pui la foc. Și ciuperci, de unde? Acuma ninge și știe și-un copil că ciupercile ies numai după ploaie. Și sos Clémenceau? În primul rînd, nu văd de ce oamenii politici să se amestece în toate sosurile și, al doilea, mi-a spus bucătarul nostru că sosul ăsta se face numai cu untdelemn „Puget“. Și noi n-avem decît „Sasso“. Și felul al treilea: „Vițel la tavă, cu piure de castane și salată de sezon“. Auzi, *chérie*, vițel? Mai repede găsești, la măcelar, elefant decît vițel. Și castane, de unde să iau? Că astea sînt fructe sudice și nu se mai aduc. Iar salata de sezon, poți să și mori de rîs! Cum o să găsesc salată de sezon, acuma, în decembrie, cînd sezonul este vara, cînd te duci la băi? Va să zică, nici tu nu poți să-mi dai nici o idee! Cum? Să fac găină marinată? Unde-ai mîncat tu, vreodată, marinată de găină! Aaaa!... Păi spune așa, c-ai confundat!... De căprioară, cred și eu. Dar ce idee pe tine, *chérie*, să confunzi găina cu căprioara... Sigur că sînt mamifere amîndouă, dar, oricît!... Una e vînat și alta e lepidopteră. E, asta e! Unde vezi tu că vreau să fac pe culta cu tine? Eu însă, cînd nu știu ceva, nu mi-e rușine. Mă uit în *Larousse* și aflu exact. Că *Larousse* e cea mai cultă persoană din lume... Alo! Ascultă, tu! Pentru mîine am niște cotlete de porc grozave. Ce-ai zice să le fac rasol cu maioneză? Cred și eu că n-ai auzit de mîncarea asta pînă acum, fiindcă e o invenție a mea, personală... Porc cu maioneză à la Henriette. Şi mai am și-un iepure... Nu, nu, nu! Nu-l fac cu măsline, că e prea banal. Îl fac rasol. Și ca desert o să spui să ne facă lapte de pasăre. Lapte avem şi păsări, slavă Domnului, e coteţul plin!... Bun... Bun, *chérie*... Atunci, te las să te duci să-ți iei baia și mă chemi tu pe urmă, să mai stăm un pic

de vorbă... Pa, *chérie*!... Pa! *(Închide telefonul și sună de trei ori.)*

Bucătarul *(intră)*: M-ați chemat, coniță?

Doamna Damian: Da, Manole! Vreau să vedem ce gătim pentru mîine... *(Cu o privire plină de subînțelesuri.)* E ziua conașului!

Bucătarul: Da? N-am știut! De naștere sau de onomastică?

Doamna Damian: Nu! De leafă! Încasează tantiemele de la consiliu. Așa că, înțelegi tu, aș vrea să mănînce foarte bine.

Bucătarul *(„of")*: Înțeleg... Ca să fie dispus la plată.

Doamna Damian: Te-ai gîndit la ceva? La un meniu mai copios?

Bucătarul: La ce să mă gîndesc? Nu v-am spus că nu pot să lupt fără armament?

Doamna Damian: N-ai dreptate. Avem de toate, berechet!

Bucătarul: Da, nimic nu mai are gust, de cînd cu speculanții ăștia. Carnea are gust de pește, peștele de pasăre, pasărea n-are nici un gust, că e artificială, făina nu crește la copt, untul se face la fabricile de cherestea, untura are gust de săpun, untdelemnul miroase a asfalt, laptele se mulge de la cișmea, smîntîna poți să scrii cu ea pe tablă, la școală, cafeaua se face din arborele de cenușă! Pînă și piperul se fabrică din moloz vopsit. Așa că ăsta nu e armament ca să pot lupta cum trebuie.

Doamna Damian: Și totuși, pentru mîine, trebuie să-mi dai tot concursul.

Bucătarul: Eu execut tot ce-mi dați ordin... Dar de gust nu răspund.

Doamna Damian: Pentru mîine avem, mi se pare — ca provizii — o găină, cotlete de porc și un iepure. Nu e așa?

Bucătarul: Și mai avem o gîscă, două kilograme de pulpă de vițel și icrele de la crapul de alaltăieri...

Doamna Damian: Mai nimica, adică... *(După o clipă de profundă reflecție.)* Ascultă, Manole! Iepurele o fi bun împănat cu icre de crap?

Bucătarul *(trăsnit)*: Eu zic, coniță, c-ar fi mai bine să împănăm icrele de crap cu iepure. Am mai fost

eu într-un loc, tot la o cocoană gospodină, și într-o zi m-a întrebat dacă știu să fac orez umplut?

Doamna Damian: Și ai știut?

Bucătarul: Am știut! Cum să nu știu? I-am spus numai să-mi găurească dumneaei boabele de orez și pe urmă le umplu eu.

Doamna Damian: Trebuie să fi fost foarte migălos...

Bucătarul: Sigur că da... că asta e mîncare chinezească și numai chinezii au răbdare să găurească boabele de orez un an, ca să le mănînce în cinci minute.

Doamna Damian: Bine de ei, că se descurcă ușor... Vorba e, ce facem noi pentru mîine?... Haide, fii băiat gentil și dă-mi o idee.

Bucătarul *(cu un surîs superior)*: O idee la grătar, cum ar veni...

Doamna Damian: A! Apropo de grătar! Poate n-ar fi rău să facem găina la grătar...

Bucătarul: Eu cred că ar fi mai bine s-o facem compot, coniță...

Crainicul *(la aparatul de radio)*: „Concertul nostru de muzică ușoară s-a terminat... Atențiune!... *(Atît doamna Damian cît și bucătarul ascultă atenți la radio.)* Cetățeni! Nu uitați că mîine e ziua cumpătării. Dați restul sau prisosul vostru pentru cei lipsiți de mijloace și oropsiți de soartă!...“

Domna Damian: *(veselă dintr-o dată)* Manole!... Manole!... Sînt salvată. Mîine nu gătim nimic. Mîncăm numai cafea cu lapte...

Bucătarul: Și restul îl dăm la săraci?

Doamna Damian: Da de unde? Păstrăm tot pentru poimîne... Că poimîne ne vine porcul și curcanii de la țară... Am scăpat de grijă, Manole. Sînt așa de fericită, că-mi vine să te pup...

Bucătarul *(cu un surîs șmecher)*: Taman acuma, de ziua cumpătării, coniță?...

Doamna Damian *(care n-a fost atentă, din cauza unei inspirații „subite“)*: Manole!... Stai, că mi-a venit o idee... Tot avem noi o mulțime de obligații. Mîine am să invit toți prietenii la masă. La cafea cu lapte... *(Se și repede la telefon, care sună însă în momentul în care vrea să ridice receptorul.)* Alo! Alo! Da, Coca, eu sînt, dragă! Ce coincidență... În clipa asta, tocmai

vream să te chem la telefon... Cum? Mîine la dejun să venim la voi la masă? *(Privește semnificativ spre Manole.)*

Bucătarul *(încet)*: Să știți, coniță, că a ascultat și coana Coca la radio.

Doamna Damian *(la telefon)*: Îmi pare rău, *chérie*, că nu putem primi invitația asta atît de drăguță, dar avem și noi invitați. *(Malițioasă.)* O mulțime de invitați!...

Fata în casă: O telegramă, coniță!... *(Îi prezintă telegrama.)*

Doamna Damian: *(desface repede)* Doamne... De la cine o fi? *(Aruncă repede o privire pe telegramă.)* E de la conașul... Ce-o fi asta? Conașul a plecat, doar, la bancă, la consiliu... *(Citește.)* „Rog închide telefonul. Am să-ți comunic ceva. Garabet".

Cortina

AH, BĂRBAŢII!

(Dramă matematică)

PERSOANELE: NICHITA IONESCU, bancher

Acţiunea se petrece în zilele noastre, într-un registru.

Domnul NICHITA IONESCU are — pe lume — trei ocupaţii şi anume:

1 „CONFIENTA“, bancă

2 LENUŢA, soţie

3 ZIZI, „prietenă“.

Domnul Nichita este un om foarte socotit, motiv pentru care îşi împarte timpul, cu echitate, între aceste trei ocupaţiuni. Astfel:

Dimineaţa, e la bancă, unde lucrează.

După-prînz e la Zizi, unde iubeşte.

Noaptea e acasă, unde doarme.

Nefiind un om sociabil, singurul prieten şi confident al domniei sale este un registru de isprăvnicel, în care îşi notează, în cifre (ca orice om de cifre, care se respectă), toate evenimentele importante ale vieţii.

La ridicarea cortinei, ne aflăm în seara de 1 mai. Domnul Nichita notează:

Leafa, Lenuţa, pentru o lună (*bani de buzunar*) = 6.000
Chenzina, Zizi („*Taşengheld*“) = 30.000
Un căţel sîrmos, Zizi = 10.000
Un piramidon, Lenuţa = 20

TABLOUL II

10 mai. Domnul Nichita notează:

Birje, Lenuţa, pentru paradă = 105
Automobil, Zizi = 450.000

TABLOUL III

21 mai — Sfinții Împărați Constantin și Elena.

Inel-ocazie, pentru ziua Lenuții = 5.000
Cadou Zizi, în memoria tatălui său care se numea Costică = 50.000

TABLOUL IV

5 iunie

Onomastica, Zizi, inel briliant = 150.000
Ziua naștere, Lenuța, în mînă, să-și ia ce vrea ea = 500

TABLOUL V

Se petrece după o lună de zile.

În acest interval, în viața domnului Nichita s-au petrecut două fapte de o mare importanță:

Primul: Lenuța a aflat, prin indiscreția unei servitoare, de legătura extraconjugală a soțului său. Disperată, în primul moment de furie, vrînd să se sinucidă, a scos revolverul din sertarul biroului și și-a tras un glonte în piciorul stîng, acesta fiind în partea inimii.

Imediat după această nenorocire, sinucigașa a fost internată în sanatoriu, iar piciorul a fost pus în gips.

Al doilea: cățelul lui Zizi s-a intoxicat din cauza unui os de cauciuc, pe care stăpînă-sa i-l cumpărase ca să se joace.

Foarte plictisit din cauza acestor întîmplări, domnul Nichita Ionescu se așază la birou și notează în registru:

5 iulie

4 vizite veterinar, cățel, Zizi = 4.000
Flori, Zizi = 2.000
Zizi, pentru toalete, băi = 100.000
Achitat cont Zizi, cizmar = 40.000
Un iaurt, sanatoriu, Lenuța = 8

TABLOUL VI

15 iulie

Zizi, pentru băi, Eforie = 150.000

Leafa infirmieră, cățel, Zizi, plecată la băi = 6.000
Avans onorariu avocat, pentru divorț Lenuța = 10.000

TABLOUL VII

Aerul de mare nepriindu-i, probabil, tînărului sîrmos convalescent, sănătatea acestuia s-a înrăutățit. O telegramă expediată, la 3 noaptea, a forțat pe domnul Nichita să se transporte de urgență la Eforie, însoțit de un distins profesor universitar veterinar. *(Decanul Facultății de medicină veterinară.)* După trei zile petrecute pe malul mării, domnul Nichita notează, la întoarcere, în ziua de *20 august:*

Voiaj, cheltuieli, Eforie = 50.000
Supliment băi, Zizi = 100.000
Onorarii, întreținere, veterinar = 100.000
Una zgardă (*cu inițiale*), cadou, cățel = 3.000
Restituit zestrea Lenuței = 1.000.000

TABLOUL VIII

Abia restabilit, tînărul sîrmos a comis o nouă imprudență, care i-a fost, de altminteri, fatală. Neavînd voie să iasă pe plajă, în dorința de a lua și el o baie de mare, s-a aruncat în chiuveta care se afla plină cu apă, în bucătărie. Cu apă fiartă însă, pregătită pentru spălat vasele... Din această cauză, nenorocitul sîrmos a fost scos din chiuvetă, rasol. Ceea ce a urmat, se poate vedea din registrul domnului Nichita, cu data de *20 august:*

Vagon mortuar pentru adus rămășițele pămîntești, cățel = 50.000
Cheltuieli înmormîntare = 40.000
250 porții oase pentru parastasul de 3 zile, împărțite la serviciul de ecarisaj = 25.000
Supliment băi, Zizi = 50.000
Voiaj de consolare, Zizi, Paris = 300.000
Rest onorariu avocat, divorț Lenuța = 40.000

TABLOUL IX

Acțiunea se petrece la orele 1 noaptea, în ziua de *15 septembrie.* Singur, la biroul său de-acasă, domnul Nichita scrie:

Încetare plăți. Formalități faliment = 10.000
Un revolver pentru mine = 5.000
10 țigări „Naționale", de adio! = 10

Cortina

TALERUL

(Comedie cu două feţe)

PERSOANELE

BĂRBATUL
SOŢIA
AMANTUL

(Trei, Domane, şi toţi trei!)

FAŢA ÎNTÎI

Un birou-hol, lîngă sufragerie. Deşi e aproape patru după-prînz, în încăpere tot mai miroase, discret, a varză cu carne.

Soţia *(fumează lungită pe divan, într-o poziţie fatală).*

Bărbatul *(a isprăvit de scris un articol politic prost şi — încîntat — se ridică de la birou, frecîndu-şi satisfăcut mîinile asudate de inspiraţie)*: Gataa!...

Soţia *(nu-l aude).*

Bărbatul *(se apropie de ea, cu manuscrisul în mînă)*: Am terminat...

Soţia *(urmărind virajele unei muşte, deasupra ceştii de cafea, băută)*: Bine c-a dat Dumnezeu! De patru zile de cînd te căzneşti...

Bărbatul: Ei, ce vrei, dragă?... Eu nu sînt gazetar de meserie... *(Se pregăteşte să-i citească articolul.)*

Soţia *(repede)*: Nu... Nu... Te rog să nu mi-l citeşti. Prefer să-l citesc tipărit...

Bărbatul *(blesat)*: Dar nici n-aveam de gînd să ţi-l citesc. Femeile nu pricep articolele politice.

Soţia: Nici n-am pretenţia... *(Stinge ţigara şi se ridică într-o rînă.)* Cît e ceasul?

Bărbatul *(vexat încă, din cauza articolului)*: Cît a fost și ieri pe vremea asta...
Soția *(cu milă)*: Vai, ce haz ai!... Nesăratule!...
Bărbatul *(vrînd s-o ardă, se leagă de cuvînt)*: E, ce să-i faci? M-am molipsit și eu de la mîncărurile pe care le prepari...
Soția *(scîrbită)*: Altceva decît mîncare mai știi? Mîncare și bani, ăsta e idealul tău. Burta și portofelul! Ai mîncat bine, faci spirite, ai portofelul plin, ironizezi... Mi-e și silă, zău...
Bărbatul *(mulțumit c-a atins-o)*: Mor după tine, cînd îmi faci rechizitoriul. *(Vrea s-o ia de bărbie.)*
Soția *(ferindu-se)*: Lasă-mă... Nu pune mîna pe mine...
Bărbatul *(vrea s-o sărute, ca s-o împace)*: Ei, hai, hai!...
Soția *(supărată)*: Nu m-atinge, n-auzi?
Bărbatul *(glumind)*: Am drepturi recunoscute de societate și biserică... *(O apucă de mînă.)*
Soția *(enervată rău)*: Lasă-mă, frate, nu înțelegi să mă lași în pace! Ce te-a găsit?...
Bărbatul: Sînt tandru... *(Încearcă s-o sărute.)*
Soția *(care s-a păzit la timp)*: Fugi... Ești nesuferit... Nu vezi că mă zgîrii cu barba?... Umbli ca un șomer, neras de trei zile...
Bărbatul: Eu am alte treburi. Nu stau toată ziua la bărbier ca tine.
Soția: Toată viața am detestat bărbații nerași.
Bărbatul: Trebuia să te măriți cu un spîn...
Soția: Nu!... Cu un om simțit, mi-era destul...
Bărbatul *(bonom)*: Da? Ei, atunci, hai să ne împăcăm. Sărută-mă pe frunte, că acolo sînt ras... *(Se apropie de ea și întinde fruntea.)*
Soția *(sumete nările, a greață)*: Phuu!... Miroși a varză cu carne...
Bărbatul: Ce să fac? Dacă mi-ai fi dat la masă limbi de fazan, miroseam a fazan.
Soția: Cui nu-i place, să se ducă la birt...
Bărbatul: Mă rog, mă rog... Văd că ești pusă pe ceartă. De aceea... o să mă duc să-mi văd de treburi...
Soția *(se uită la ceasul de la mînă)*.
Bărbatul: Cît e ceasul?
Soția: Cît a fost și ieri pe vremea asta...
Bărbatul: Mersi... *(Se uită la ceasul lui.)* Patru... La revedere...

Soția: Să nu ieși așa pe stradă.
Bărbatul *(se privește de sus pînă jos)*: Cum „așa"?
Soția: Cu pantalonii necălcați, cu gulerul mototolit...
Bărbatul: Las' că nu m-alege nimenea...
Soția: Pune-ți măcar altă cravată. Gîța aia de la gît e praf, nu vezi? Și lumea care te vede în halul ăsta nu zice că ești tu neîngrijit, zice că n-am eu grijă...
Bărbatul: Lumea știe că eu am treburi și n-am vreme să mă ocup de mofturi... La revedere... *(Iese țanțoș și vexat.)*

FAȚA A DOUA

Un ceas după plecarea bărbatului. Doamna și-a schimbat capotul de-adineauri, cu o rochie de interior, suplă și ispititoare. S-a parfumat pe brațe, după urechi și în regiunea broșei care îi închide decolteul. A „dat" cu pulverizatorul în încăpere, a fumat o țigară și, pînă la venirea amantului, a stat nerăbdătoare, după draperii, la fereastră.

Amantul *(a intrat, i-a sărutat mîna aproape de cot și s-a instalat pe fotoliul bărbatului, ca la el acasă.)*
Soția *(a luat loc lîngă el, pe un taburet.)*
Amantul *(paza bună păzește primejdia rea)*: A plecat de mult?
Soția: Ca de obicei, la patru... Deși nu pleacă niciodată mai tîrziu, azi avea poftă de vorbă... Mi-era frică să nu vii și să-l găsești aici...
Amantul *(românul are șapte vieți în pieptu-i de aramă)*: Ei și? Ce-ar fi fost?
Soția: Ce să fie? Nimic... Doamne ferește!...
Amantul: Cel mult, puteam să mor pentru tine. *(Aprinde o țigară.)*
Soția *(mîngîindu-i mîna)*: Dragul meu... De ce să mori?... Fiindcă aș fi murit atunci și eu. Și, să spun drept, prefer să trăim împreună. *(Un timp.)* Nu știu de ce, azi aveam o presimțire că nu vii...
Amantul *(mințind, ca să-i facă plăcere, fiindcă știe că femeilor le place să li se adeverească presimțirile)*: Extraordinar! Închipuiește-ți că nici nu era să viu.
Soția *(se apropie de el, îngrijorată)*: Vezi? Presimțirile mele nu mă înșeală niciodată... Dar de ce era să nu vii?

Amantul: Am fost extrem de ocupat la tribunal... De-abia am avut timp să mănînc ceva în fugă.
Soția *(cu compătimire)*: Dragul de el... Cel puțin, ai păpat bine?
Amantul: Da... O varză cu carne, delicioasă...
Soția: N-ai idee ce mult îmi place un bărbat care mănîncă varză cu carne!... Găsesc că asta e o mîncare de bărbați... Virilă...
Amantul *(dîndu-și cu mîna pe obraz)*: Să mă ierți c-am venit așa...
Soția *(privindu-l)*: Cum?
Amantul: Neras... Nici n-am avut timp să trec pe la bărbier...
Soția *(lipindu-și obrazul de obrazul lui)*: Prostule!... Eu ador un bărbat neras... *(Își freacă obrazul de barba lui.)* Așa... uite... să simt cum mă înțeapă barba...
Amantul: Oricît! Barba ca barba!... Dar n-am avut timp nici să mă schimb... Sînt într-un hal fără hal... Ia uite... hainele necălcate, gulerul mototolit...
Soția *(nici nu se uită)*: Mofturi!... prostii!... Ascultă-mă pe mine, că sînt femeie... Un bărbat care e scos din cutie... nu inspiră seriozitate... Nu e bărbat...
Amantul: Ești tu prea drăguță și vrei să mă scuzi... cu formule d-astea... Un bărbat care vine la o femeie, așa cum am venit eu la tine, e un om rău crescut. Asta e nesimțire.
Soția *(apropiindu-se de gura lui, cu ochii jumătate închiși)*: Din contră... Din contră... e dezordine estetică... *(Îl sărută.)* Auzi? Dezordine estetică... *(Îl sărută.)* Așa cum îmi place mie... auzi tu? *(Îl sărută.)* Eu ador dezordinea estetică, auzi? *(Îl sărută.)* Auzi? *(Îl sărută.)* Auzi? *(Pronunță cuvîntul „auzi", pînă cînd mașinistul teatrului, care doarme, aude că s-a terminat piesa și lasă cortina.)*

TATĂL

(Tragedie în 4 acte)

ACTUL I

De cîtva timp, domnul Petrache Ionescu, mare comerciant şi om de 52 de ani, a început să primească fel de fel de anonime.

„Fata dumitale, aşa, fata dumitale, pe dincolo. Fata dumitale face, fata dumitale drege etc., etc.“

Insinuările acestor scrisori l-ar lăsa pe domnul Petrache absolut indiferent, dacă domnia sa n-ar fi, într-adevăr, tatăl unei foarte nostime fete de 19 ani, anume Jenica.

La ridicarea cortinei, domnul Petrache ţine în mînă ultima anonimă pe care poşta i-a adus-o de cinci minute. Se plimbă cu paşi mari prin birou, încruntat, cum n-a mai fost din ziua cînd a căzut la alegerile de preşedinte al Camerei de Comerţ. Dinspre sufragerie intră Sabina Ionescu, soţia sa. E o femeie mărunţică, domoală şi gospodină. Din această cauză, poate, miroase discret a musaca de vinete.

Sabina *(intrînd)*: De ce m-ai chemat, Petrache, că mi se arde...

Petrache *(tăios)*: Da, că de musacaua ta îmi arde mie acuma?... *(Privind-o în albul ochilor.)* Iar am primit o anonimă... apropo de Jenica.

Sabina *(blajină)*: Ei şi? Dă-le-ncolo de anonime.

Petrache *(grav)*: Da, dar de data asta mi se comunică fapte precise.

Sabina *(brusc alarmată)*: Ei, taci!

Petrache: Fapte grave, cucoană!

Sabina *(din ce în ce mai cuprinsă de panică)*: Aoleu!... Citeşte-mi-o repede, pînă nu leşin... Ce zice? Despre ce e vorba?

P e t r a c h e *(solemn)*: Despre cinstea familiei noastre, ca să zic așa...

S a b i n a *(lăsîndu-se moale, pe canapea)*: Taci necuratului, Doamne iartă-mă, din gură... că m-apucă ficatul. Ia citește.

P e t r a c h e *(scoate cu gesturi liturgice ochelarii, și-i pune și începe să citească, stîlcind cuvintele, de emoție)*:

„Onorate domnule Ionescu,

În calitatea mea de vechi prieten al familiei dumitale, cît și de vechi tată de familie proprie, îți aduc la cunoștință că fata dumitale, Jenica, are o purtare nedemnă de nașterea și cinstea numelui său...

De mai multă vreme, fata dumitale întreține legături cu tînărul Costel Georgescu, pe care îl primiți în casă, ca pe un copil. Ce fel de legături sînt acestea, te poți convinge, chiar astăzi, la ora cinci, ducîndu-te acasă la acest măgar, unde îi vei găsi pe amîndoi cum e mai bine. Nu neglija că ești tată!

Un alt tată."

(*Împăturind scrisoarea cu grijă.*) E, madam? Mai zici și acum că sînt vorbe?

S a b i n a (*se mai agață de o ultimă speranță*): Cum o să fie Jenica la ăla acasă, cînd știi bine că e plecată, de ieri, la prietena ei, la moșie?

P e t r a c h e (*detectiv*): Păi, tocmai asta e!... Ne-a mințit că se duce la prietena ei la moșie, ca să-și facă de cap cu Costel, în liniște.

S a b i n a: Tocmai Costel să ne facă nouă una ca asta?

P e t r a c h e: Întîi și-ntîi, nu ne-o face nouă, ci i-o face ei... Și al doilea, dacă e adevărat, o să aibă de-a face cu mine. Îl împușc.

S a b i n a *(cu o ușoară satisfacție)*: Vezi? Eu de la primele anonime l-am bănuit pe Costel. Tu ai presupus mereu pe alții.

P e t r a c h e *(sentențios)*: Cînd e vorba de fata mea, presupui pe toată lumea... Zi să-mi facă o cafea, că sînt enervat... Și dă-mi revolverul de sub saltea.

ACTUL II

Acțiunea se petrece în aceeași zi, la ora cinci, la Costel Georgescu acasă.

Petrache *(oprindu-se, gîfîind, la uşa unei garsoniere dintr-un bloc şi citind cartea de vizită prinsă pe uşă).*

COSTEL GEORGESCU.

Aicea e! *(Scoate o batistă şi îşi şterge fruntea de sudoare. Apoi îşi face semnul crucii, scoate revolverul din buzunarul de la spate şi sună. Trec cîteva clipe de aşteptare penibilă).* Să ştii c-au deranjat soneria, ca să nu-i deranjeze nimeni. *(Iluminat de acest gînd, bate în uşă, cu putere. O dată, de două ori, de trei ori. În dosul uşii se aud, în sfîrşit, paşi. Apoi, o cheie se răsuceşte în broască.)*

Costel *(crăpînd uşa)*: Ah! *(Vrea s-o închidă repede la loc. Petrache împinge uşa şi pătrunde în interior... Un ţipăt — specific femeilor surprinse în neglijé — spintecă tăcerea, venind dinspre divan... De altminteri, şi Costel e în pijama... Costel caută să opună rezistenţă.)* Domnule Ionescu, nu înţeleg cu ce drept...

Petrache *(îl dă deoparte cu un ghiont şi se îndreaptă spre divan)*: Ieşi la lumină, ticăloaso! *(Femeia de pe divan, văzînd pe Petrache, dă un ţipăt şi se preface că leşină. Petrache se reazimă, zăpăcit, de o mobilă. Revolverul îi cade din mînă... Începe să bîlbîie, penibil.)* Domnule Costel, te rog să mă ierţi... Sînt victima unei mistificări... Scuză-mă, te rog. Om bătrîn, m-am făcut de rîs... Aşa-mi trebuie, dacă mă iau după anonime...

Costel *(nedumerit)*: Dar ce este? Ce s-a întîmplat?

Petrache: Nimic... Nimic... Iartă-mă, te rog... *(Îndreptîndu-se spre ieşire, ruşinat.)* Auzi, să o compare pe Jenica mea, cu... *(Gest spre divan.)* Ptiu! *(Iese, bălăbănindu-se.)*

Femeia de pe divan *(scoţînd capul de sub pernă)*: A plecat?

Costel: Da... Dar de ce te-ai ascuns de el? Îl cunoşti?

Femeia de pe divan: Cum dracu' să nu-l cunosc. E „prietenul" meu de cinci ani, de cînd lucrez în biroul lui... Fir-ar al dracului să fie de ghinion... *(Oftînd adînc).* Şi-am avut o presimţire. Azi sîntem în 13... *(Alt oftat.)* Şi mai e şi marţi...

Cortina cade pe înjurătura ei. Nu se aude decît... „astăzi şi mîine de calendar".

ACTUL III

Un ceas mai tîrziu, în același loc...

Costel *(fericit, fumează. A făcut ordine în odaie și a deschis geamurile să iasă parfumul violent al femeii de adineauri.)*

Jenica *(intrînd ca o furtună, cu un mănunchi de trandafiri galbeni în brațe)*: A fost?

Costel *(sărutînd-o)*: Da...

Jenica: Va să zică, anonima noastră a prins... *(Bate bucuroasă din palme.)*

Costel: Și încă cum!... Am executat instrucțiunile tale exact. Am întîlnit o junǎ pe Lipscani, am adus-o la patru jumătate aici... I-am dat o mie de lei ca să se dezbrace...

Jenica: Sper că nu te-ai uitat prea de-aproape la ea...

Costel *(rîzînd)*: Nici n-am avut timp. La cinci fix, conu Petrache s-a înființat... Restul s-a petrecut exact cum am prevăzut noi... Numai că am avut și un mic supliment... *(Are, o clipă, intenția să-i spuie chestia cu întîlnirea dintre funcționară și patron, dar se gîndește că e mai bine să păstreze secretul! Ce naiba? Între bărbați!...)*

Jenica: Ce supliment?

Costel *(sărutînd-o)*: Conu Petrache a venit și cu revolverul ăsta *(îl arată)* să ne împuște...

Jenica *(sărutîndu-l)*: Acum putem să plecăm liniștiți la prietena mea, la moșie... Mă ține, săraca, prezentă, de ieri...

ACTUL IV

Acțiunea se petrece a doua zi, la opt dimineața, în fața biroului lui Petrache... Femeia de pe divan vrea să intre în birou.

Servitorul: Un moment, domnișoară, vă rog... Aveți o scrisoare de la direcție *(Îi dă scrisoarea.)*

Femeia de pe divan *(desface și citește)*: „Să nu te puie dracul să mai calci pe la birou, că te-azvîrl în aer cu dinamită.

Petrache“

CÎND STĂPÎNA NU E ACASĂ

(Piesă cu necuvîntătoare)

Acţiunea se petrece într-un buduar.

Pieptenele *(ducîndu-şi mîna la falcă)*: Of! Of! Of!
Peria de cap *(aspră)*: Ce e, dom'le? Ce te vaieţi aşa?
Pieptenele: Mă dor dinţii. Am răcit.
Peria de cap: Unde?
Pieptenele: La cap.
Oglinjoara: Parcă văd c-ai să rămîi ştirb şi-o să te dea cadou feciorului.
Pieptenele *(rău dispus)*: Eh! Prea vezi multe şi mata. Şi cine vede multe, crapă. Probabil că de-aia a şi început să-ţi sară smalţul.
Forfecica de unghii *(ascuţită toată, oglinjoarei)*: Apropo de smalţ? De ce eşti aşa de jupuită lîngă ramă?
Oglinjoara: Mm! Nu contează! Am un pic de eczemă.
Pieptenele: Fă-ţi un tratament cu mercur.
Săpunul *(confidenţial, periuţei de unghii)*: Zău! Oglinda asta mi-e frică să nu fie un focar de infecţie între noi.
Oglinjoara *(săpunului, fiindcă l-a auzit)*: În orice caz, eu nu sînt bolnavă... ca dumneata. În fiecare dimineaţă, faci spume la gură.
Pufulˇ *(aparte, rujului de buze.)* S-a vexat domnişoara...
Rujul de buze: Da! Face pe convexa...
Pila de unghii: Să vă spun drept... Nu ştiu ce dracu am şi eu... Nu mă simt bine.
Pufulˇ: Fiindcă pileşti prea mult.
Pila de unghii *(pufului)*: Vezi că-ţi zic ceva acum, de-ţi merg fulgii.

SCAFANDRIERII

(Piesă de provincie)

Gong!
Se aude un canar cîntînd.
Cîntecul canarului încetează.
Replicile care urmează se dau repede.

O voce: Mitică! O cafea, drăguță! Cu ochi de șarpe!
Mitică: Imediat, coane Grigore!
Altă voce: Și mie una, Mitică!
Alta: O gingirlie!
Mitică: Imediat, coane Dumitrescule!
Alta: Un ceai cu rom, Mitică!
Mitică: Am înțeles, dom' colonel.
Alta: Pssstttt! Băiete! Treizecișidouă cu purici.
Mitică: Vi-ne!
Alta *(nazală)*: Ce s-aude, mă, cu tablele alea?
Mitică: Imediat, domnu' Nicu.
Alta: Mitică! Lipsește nebunul de la șah.
Mitică: Vă dăm altul, coane!
Alta: Cărțile de tabinet, Miticuță, tată! Dar nu alea cu popa de treflă rupt la colț.
Mitică: Da, coane Paveliule!
Alta: Du, măi, dulceața aia, odată.
Alta: Și tibișir pentru tac.
Mitică: Momental, coane... Vine toate instantaneu.

Crainicul: Cred că ați înțeles, iubiți ascultători, că ne aflăm într-o cafenea de provincie, Să-i zicem, "Café central", c-așa le zice tuturor cafenelelor din centrul orășelelor de provincie. E ora cinci după-amiază. Toți obișnuiții localului sînt la posturi. Așa, de exemplu, la biliardul din fund s-a angajat partida obișnuită de „chegle", între „decanii" acestui joc: nea Georgică, fostul comandant

al pompierilor locali şi domnul Gîrniţă, comersant de coloniale şi delicatese.

Chibiţii, aceiaşi şi ei, în fiecare zi, au făcut roată (aceeaşi roată) în jurul biliardului. Tănăsescu, de la „Măsuri şi greutăţi", notează punctele. Este, cu alte cuvinte, însărcinat cu „catagrafia".

Tănăsescu *(după ce s-a auzit tacul pornind bila, pe biliard)*: Patru, la nea Georgică. Ai 62, în total, nene Georgică.

Gîrniţă: Şi eu cîte am, drăguţă?

Tănăsescu: 58, nea Matache. 62 cu 58. Sînteţi aproape egali... Mai are numai patru înainte.

Gîrniţă: Şi m-a lăsat şi mască.

Un chibiţ: Trage cu efect din mandă, nea Matache. „Buzără"!

Tănăsescu: Eà! Înveţi tu pe tat-to să facă copii. *(Cu admiraţie.)* Las-că ştie el, nea Matache, cum s-o joace. *(Savant.)* Trage-o cu contraefect din mandanea, nea Matache.

Nea Georgică: Fără idei, vă rog. Fără idei! Aici se joacă fără idei... Jucăm la interes... pe bani grei.

Chibiţul *(confidenţial, lui Tănăsescu)*: Dar pe ce joacă?

Tănăsescu: Pe un pachet de „Naţionale", „Ecleré".

Nea Georgică: Ce faci, Gîrniţă? Joci ori nu joci?

Gîrniţă: Ai răbdare, nene! Ce, crezi că e aşa uşor de jucat? Nu vezi ce poziţie mizerabilă mi-ai lăsat. *(Trage lovitura; bilele pornesc pe biliard.)* Opt la Mandea! *(Mîndru.)* Căci eu le administrez!

Tănăsescu: A-ha-ha-ha! 8 şi cu 58 = 66. *(Anunţă cu voce de spicher.)* Situaţia, domnilor: 62, nea Georgică, 66, nea Matache. Aproape egali...

Mitică: *(chelnăreşte)*: Cafeluţele, vă rog... Pardon, vă rog... Uşor cu tacul, coane Georgică... Îmi vărsaşi cafelele.

Nea Georgică *(enervat)*: Nu mă ţine de la mînă, mă, că acum le răstorn, de le sare năutul.

CRAINICUL: Tot atît de zilnică şi pasionată s-a angajat şi partida de tabinet dintre colonelul pensionar Vasilescu şi domnul Nedelcu, fost consilier comunal. Alţi chibiţi urmăresc cu atenţie încordată sfîrşitul partidei.

Colonelul: Treisp'ce şi cu una paisp'ce. Zgîrie-mi un tabinecior.

Nedelcu: Cum, domnule colonel, ai mai avut un popă? *(Cu parapon.)* Ţţ! Ţţ! Ţţ! Eram sigur că au ieşit toţi popii.

Colonelul: Dacă n-ai ţinere de minte, lasă-te de tabinet, iubitule, că ăsta e joc de ştiinţă. Apucă-te de loton, că la loton n-ai nevoie de memorie. Se înlocuieşte cu boabe de porumb. *(Bătînd cartea pe masă, cu zgomot.)* Uite, un şapte ochi...

Nedelcu *(jucînd, ca mai sus)*: Poftim! Uite şi de la mine un trei. Şapte şi cu trei = zece. Ia vezi, poate ai şi decarul de zece. Ăştia, doar, ştiu sigur că au ieşit toţi patru...

Colonelul *(jucînd, ca mai sus)*: Afară de ăsta al meu... Ia mai zgîrie-mi un tabinet.

Nedelcu *(contrariat)*: Închipuieşte-ţi! A mai fost un decar de zece în joc?

Colonelul *(încîntat)*: Închipuieşte-ţi! Şi încă ăl de caro-Bufa!

Nedelcu *(dezgustat)*: Mare noroc ai, domnule!... Extraordinar noroc!... Ai cîştigat, gata! *(Indignat.)* Phiuu! Cum ăţi fi putînd, domnule, unii, să aveţi asemenea noroace? Nici c-am pomenit aşa ceva... Uite, zic vorbă mare, că nu mai joc tabinet în viaţa mea... Fac jurămînt! Fă cărţile.

Colonelul: Păi ziseşi vorbă mare, că nu mai joci?

Nedelcu: Da, dar începînd de mîine... Acuma te mai fac un tabinet! Ultimul... Ultima noapte a lui Mihai Viteazul... Fă-le!

Crainicul: Numai la fereastra care dă spre strada principală se află o masă rotundă, cu marmoră plesnită, la care nu se joacă niciodată nici un fel de joc de noroc. Aci se întruneşte, zilnic, „ştabul" cafenelei. Aci, în şedinţe misterioase, se decide, în fiecare zi, soarta pămîntului, se trag hotarele Europei viitoare, se semnează armistiţii şi păci, se răstoarnă guverne şi regimuri, se numesc şi se destituie funcţionarii înaltelor dregătorii, aci se rezolvă problemele economice şi financiare ale lumii întregi, se dezlănţuie ofensive şi se organizează rezistenţe, aci, la fereastra cu pistrui de muşte şi cu colivia canarului deasupra, „ştabul" vede tot, află tot, ştie tot, prevede şi rezolvă tot. Astăzi, de exemplu, se discută chestia inundaţiilor. Dar... mai bine

să strecurăm microfonul sub masa rotundă cu marmură plesnită și să dăm cuvîntul celor din jurul ei. Patru venerabili pensionari...

Se aude cîntecul canarului.

Corcoveanu: Da' frumos cîntă astăzi canarul... Are evlavie de cîntat...

Manolescu: Se vede treaba c-a simțit și el că se-apropie primăvara...

Andrițoiu: Crezi că de-asta cîntă?... Nu cîntă de-asta! Cîntă de foame, ascultă-mă pe mine... N-are stăpîn-so ce să-i mai dea de mîncare...

Cicu: E, și cu dumneata!... De ce să naibă? Că nu i-o fi dînd să mănînce mușchi de vacă? Ii dă floarea-soarelui.

Andrițoiu: Păi, tocmai de-aia! Adio floarea-soarelui. S-a dus. S-a isprăvit...

Corcoveanu: Las-o, nene, că s-or mai fi găsind două-trei semințe, acolo, și pentru el.

Andrițoiu: Dă-mi dumneata mie o sămînță de floarea-soarelui, și-o mănînc... Toată recolta s-a inundat... Toată!

Cicu: Unde?

Andrițoiu *(misterios)*: Ce, nu știți?

Toți *(același joc)*: Nu!...

Andrițoiu: La Constanța, în silozuri. Opt sute de mii de vagoane, duse. Recolta strînsă pe trei ani de zile înainte...

Manolescu: Păi am citit c-au fost inundații numai în cîteva locuri, la Dunăre.

Andrițoiu: Lasă-le pe-alea. Alea nu contează. *(Pe ton de mare mister.)* S-a revărsat Marea Neagră. Asta e mai grav.

Cicu: Ce tot vorbești, nene? Cînd?

Andrițoiu: Azi-noapte...

Manolescu: Serios, Mișule?

Andrițoiu: Pe cuvîntul meu de onoare...

Toți: Țț! Țț! Țț! *(Tîțîie un timp.)*

Corcoveanu: Nu se poate, Mișule!... Cum era să se reverse Marea Neagră?

Andrițoiu *(tare pe ce știe el)*: Uite bine, așa cum s-a revărsat.

Corcoveanu: Imposibil!

Andriţoiu: Da? Imposibil? Aşa am zis şi eu cînd am auzit. Ai să vezi însă că e foarte posibil. *(Important.)* Mă rog! Poţi să-mi spui, domnule, mie, în ce se varsă Dunărea?

Cicu *(convins)*: În munţii Pădurea-Neagră.

Manolescu *(lui Cicu)*: Fugi de-acolo, nene, că ăla e Rinul...

Corcoveanu: E, cum o să fie Rinul? Rinul se varsă în Germania. Şi Dunărea se varsă la noi...

Andriţoiu: Exact... La Constanţa...

Cicu: Ba să mă ierţi, dumneata! Dunărea se varsă în mare, la Galaţi... că de-aia e şi port...

Corcoveanu: Taci, frate? Păi dacă Dunărea se varsă în mare, atunci în gurile Dunării cine se mai varsă? Tata?

Cicu: Staţi, nene, staţi, că mi-am adus aminte... Se varsă în Marea Neagră, la Sulina...

Andriţoiu: Mă rog! La Galaţi, la Ploieşti, La Sulina, n-are nici o importanţă. Principalul este că se varsă în Marea Neagră. Buuun...

Cicu: Ei, şi dacă se varsă în mare, ce? Că, doar, n-o să se verse în munţi, că de-acolo izvorăşte.

Andriţoiu: Ai răbdare... să-ţi explic... *(Doctoral.)* Orice mare este ştiut, nu e aşa, că are coprinsul ei de cantitate de apă. De exemplu, două vedre, trei, opt, după mărimea fiecăreia... Ca o doniţă, să zicem. Cît să aibă, mă rog, o doniţă obişnuită? Două vedre...

Manolescu: Aşi! N-are!... Una, cel mult...

Cicu: Cum o să aibă o doniţă, o vadră, frate? Exclus... Atuncea, vadra cîte doniţe are...

Andriţoiu: Staţi, nene, că nu e vorba de doniţe acuma ... Vorbim de Marea Neagră...

Corcoveanu: Mai mult de-o vadră jumătate n-are... Şi, ca să mă conving, cum m-oi duce acasă o cintăresc... C-am o doniţă nouă.

Andriţoiu: Las-o-ncolo de doniţă, că eu am luat-o aşa, numai de-un paregzemplu...

Cicu: Are mai mult...

Andriţoiu: Mă rog!... Am lăsat doniţa, şi iau paharul ăsta cu apă... *(Îl trînteşte pe masă.)* Poftim! Îl umplu ras... Aşaaa!... *(Toarnă apă din alt pahar.)* Acuma ia dumneata paharul ăstălalt cu apă şi toarnă în paharul ăsta plinul... Poţi? Nu poţi!

Cicu: Ba pot, da se varsă pe masă...

Andriţoiu: Brava dumitale... Aici am vrut să te aduc. Va să zică, dacă avem un obiect plin cu apă şi mai turnăm în el, apa dă pe deasupra... sau, cu alte cuvinte, se inundă. Prin urmare, aşa s-a întîmplat şi cu Marea Neagră... A venit Dunărea umflată de pe la Giurgiu şi de prin alte părţi şi s-a înghesuit în ea cu toată apa, pînă cînd Marea n-a mai avut încotro şi a dat pe de mărgini... Şi unde era să se reverse? Care este singurul nostru port la Marea Neagră? Constanţa, săraca... Şi, în două ceasuri, de cînd a-nceput inundaţia, tot oraşul a fost sub apă, S-a-necat şi portul, şi digul, şi farul, şi tot. Despre oraş, ce să vă mai spun? Zice că numai vîrful moscheii se mai vede din apă.

Corcoveanu: Serios, Mişule?

Cicu: Phiu-phiu-phiu!... *(Fluieră a mirare şi a pagubă.)*

Andriţoiu: Mi-a spus un martor ocular...

Manolescu: Păi dacă inundaţia a-nceput azi-noapte, cînd ai putut să vorbeşti cu el?

Andriţoiu: La telefon, domnule... La telefon, la Bucureşti, unde s-a refugiat... că e un nepot al meu... şi mi-a dat aviz de dimineaţă, ca să-mi spuie...

Manolescu: Da, da!

Corcoveanu: Trebuie să fie pagube enorme...

Andriţoiu: Un adevărat dezastru... Zice că sînt peste două mii de morţi de vii.

Cicu: Două mii de morţi?

Andriţoiu: Ce te miri? Măcar de-ar fi numai atîţea. Fiindcă, partea proastă, uite care a fost. Toate vapoarele care se aflau în port, cînd s-a inundat apa, au intrat în oraş, cu marea. Înţelegi, dumneata? Ca la Veneţia. Aşa că cei mai mulţi din majoritatea morţilor au murit din cauză că i-a călcat vapoarele pe străzi, a dat peste ei prin case, prin berării, pe unde se aflau şi ei, că era sîmbătă seara... Zice că un torpilor de-ăla mare a intrat cu totul într-un cinematograf şi-a naufragiat acolo peste spectatori, că era apa mică şi nu se mai putea ţine deasupra.

Toţi: Ţţ! Ţţ! Ţţ! Ţţ!

Corcoveanu: Dă-o-ncolo, c-or mai fi şi exagerăţiuni, nene!

Andriţoiu: Ce exageraţii, frate? Atunci voi nu ştiţi ce e aia inundaţie. Şi e totuşi ştiut că apa se propagă mai repede ca focul... Mare minune dacă n-o fi trecut pînă acuma şi podul de la Cernavodă.

Manolescu: Cine să treacă podul?

Andriţoiu: Apa, cine vrei să-l treacă? Soacră-mea?

Cicu: În orice caz, dacă, Doamne fereşte! o s-ajungă apa pînă la pod, crez c-o să-l treacă pe dedesubt, că de-aia e pod.

Andriţoiu: Să crezi dumneata că mai ţine apa socoteala de cine eşti dumneata. Cînd te-ajunge, de se înundă ea, e dată dracului. Doamne iartă-mă, că bem şi noi şi e păcat să zici.

Corcoveanu: Da' mă mir că-n jurnale nu scrie nimic...

Andriţoiu: Păi de ce să mai scrie, dacă ştim tot? Mai alarmează lumea degeaba... La Bucureşti însă s-au luat chiar măsuri de apărare. Se lucrează la diguri... S-a dat şi o ordonanţă ca fiecare locuitor să aibă barcă în casă, sau vapor, sau copaie cu pînze, sau tot ce găseşte de plutit. Şi toată lumea umblă pe străzi cu colacul de salvare în spate. *(Cu un oftat adînc.)* Eh! Acu să fi avut o fabrică de colaci de salvare, nu-mi mai trebuia nimic...

Manolescu: Va să zică, toată Dobrogea e distrusă?...

Andriţoiu: Toată.

Cicu: Vai de păcatele noastre!... Asta mai lipsea...

Andriţoiu: De fapt, totdeauna după cutremur vine inundaţii. Principiul lui Arhimede...

Manolescu: Pune-i-s-ar principiul în gît!

Cicu: Doamne!... Doamne!... Doamne!...

Andriţoiu: Singura nădejde ca să oprească inundaţia e numai Dunărea...

Corcoveanu: De ce?

Andriţoiu: Ca să ţie apa-n loc. Că dacă o trece inundaţia peste ea, ne-am dus. Ajungem scafandrieri, nene Costică!... Scafandrieri!...

Corcoveanu: Doamne fereşte! Că, în ceea ce mă priveşte, nici cînd eram mic şi mă scăldam cu băieţii la gîrlă n-am putut să ţiu niciodată capul la fund... Aşa că eu pot să mă şi socotesc defunct.

Cicu: Cum, nene? Adică să murim noi înecaţi, acilea, în creştetul munţilor?

Andriţoiu *(doctoral)*: Parcă munţii n-au fost tot mări. Şi toate stîncile de pe ei ce sînt? Scoici, băiete!... Mari, cum erau pe vremea aia...

Corcoveanu: Cum o să fie scoici? Sînt gogoşi de-ale dumitale.

Andriţoiu: Atunci, dumneata n-ai idee de zoologia pămîntului. Vă dau cuvîntul meu de onoare că sînt scoici. Scrie şi în almanah...

Cicu: Dar alea, săracile, din Constanţa, ce s-or fi făcut?

Andriţoiu: Care, alea din localuri, artistele?

Cicu: Nu, nene! Scoicile... Păi ce? De artiste îmi arde mie acuma, cînd toată ţara e sub apă? *(Un timp.)* Dumneata ştii să-noţi, nea Costică?

Corcoveanu: Nu ştiu, dar de ce?

Cicu: Fiindcă, dacă ştiai, te repezeai poate pînă la Bucureşti, să vezi cum mai e cota apelor... Cu siguranţă că trenurile nici nu merg.

Corcoveanu: Ba astea ale noastre, dinspre munte, de ce să nu meargă?

Manolescu: Mă mir că nici la radiojurnal n-a spus nimic!

Andriţoiu: Cum o să spuie, domnule, lucruri de-astea la radio? Păi, dacă află constănţenii că s-au înecat, îţi dai dumneata seama ce panică se face? Lucrurile astea nu trebuiesc spuse, mai ales la radio, unde poate să le-audă toţi... Şi nici noi nu trebuie să le spunem şi, prin urmare, dacă eu vi le-am spus vouă, trebuie să rămîie între noi, c-aşa se fac zvonurile şi nimic nu e mai rău ca zvonul... Eu, dacă aş avea o putere, să fiu măgar, dacă nu le-aş tăia limbile la toţi ăştia care umblă cu vorbe, ca să sperie lumea şi s-o alarmeze...

Toţi: Aşa este...

Corcoveanu: Bravo, Mişule! Alarmiştii, domnule, alarmiştii, asta e cea mai mare plagă a noastră. Netrebnicii ăştia care fac din ţînţar armăsar. Scufundă Dobrogea în trei chile de apă... Şi ce mai încoace-încolo! Uite, de exemplu, nepotu-meu ăsta, că nici nu mi-e nepot, care mi-a spus mie ce vă spusei şi eu vouă. *(Convins.)* Păi ce, eu sînt prost să-l cred? Auzi-acolo? A intrat Marea Neagră în Constanţa? Cum era să intre? Pe unde? Ce, acolo e sat fără cîini? Nu e vamă, nu e poliţie, nu ie autorităţi, ca s-o oprească? Şi să presupunem chiar c-ar fi intrat? Ce, nu sînt pompieri

în oraș? Din trei pompe a terminat cu Marea Neagră. Afară cu ea!... La apă! Așa că, pe mine, dragă, cu zvonuri și cu fantasmagorii de-astea e greu să mă convingă cineva.

Cicu: Stai, stai, nene Mișule, că nu e nici așa... Să stăm să judecăm... și să fim sinceri. Unde a intrat toată apa care s-a vărsat din Dunăre? Că Dunărea știm precis că a venit, anul ăsta, mare?

Manolescu: Ce te faci cu ce pristosește? Aicea nu e vorba de-un pahar cu apă, care să se verse pe masă, ca asta?... E vorba de ditai marea... De toată cantitatea ei de coprins?

Corcoveanu: Și n-ai să-mi spui dumneata mie că vapoarele care se aflau pe apă, în port, s-au dat la fund singure, numai ca să-ți facă dumitale gustul și să nu intre în tîrg?

Cicu: Și, firește, trebuie să fi fost și morți. Numai în cinematograf, unde a intrat torpilorul, trebuie să fi fost trei-patru sute de inși?

Andrițoiu: Cum era să intre, măăă, torpilorul în cinematograf?

Manolescu: Din greșeală, cum vrei să intre? Adus de ape, că nu era să-și ia bilet... Eu am văzut inundații și știu, coane Mișule! N-ai idee ce putere are apa. Am văzut un pom înecat, care s-a izbit de-o moară și-a făcut-o praf.

Andrițoiu: Se poate!... Eu însă nu cred decît ceea ce văd cu ochii mei... Iar alarmiștii — ăștia ca alde nepotu-meu de la Constanța — să-și caute alți mușterii. Cu mine, nu merge...

Cicu: Poate nu crezi nici de podul de la Cernavodă?

Andrițoiu: Care pod? Ce e cu el?

Manolescu: L-a luat apa.

Andrițoiu: *(rîde, batjocoritor)*: Ha! Ha! Podul de la Cernavodă, l-a luat apa.

Corcoveanu: Va să zică, nu crezi?

Andrițoiu: Zvonuri băiete!... Prostii.

Cicu: Zvonuri? E! Atuncea află de la mine, dacă vrei să știi, că Bucureștiul s-a și evacuat. Toate autoritățile s-au mutat în munți... Guvernul e pe Negoiul!... Apa se apropie cu pași siguri de Capitală.

Corcoveanu: Și află că primăria a distribuit colaci de salvare, fără cartelă.

Manolescu: Și bărci. Cîte una de om. Și la familiile cu copii, cîte un vapor... Și la celibatari ca dumneata, copăi...

Andrițoiu: Cum puteți să credeți, mă, așa ceva? Astea sînt basme...

Corcoveanu: Dacă pentru dumneata, faptul că toată Dobrogea e sub apă, este un basm, înseamnă că nu simți românește și nu cunoști realitățile.

Andrițoiu: Da, da, dumneata!... Fiindcă îți închipui că noi de la dumneata am aflat chestia asta cu inundațiile... Ei, află c-o știam de azi-noapte, de cînd Constanța a dispărut sub apă.

Cicu: Numai vîrful moscheii se mai vede, ca să știi.

Manolescu: Că niciodată nu știi nimic și totdeauna faci pe grozavul... Iacă, te înștiințăm că dacă Dumnezeu nu face o minune, în două-trei zile sîntem scafandrieri cu toții, domnule Mișule...

Cicu: Scafandrieri,..

Corcoveanu: Scafandrieri!...

Manolescu: Sca-fan-dri-eri!...

Gongul

DOMNUL CU CAMELII

PERSOANELE :

ELVIRA, 32 de ani (zice ea)
MITICĂ, soţul ei (48 de ani)
NENEA GUŢĂ, unchiul Elvirei (62 de ani)
O SERVITOARE, tinerică

Acţiunea se petrece în Bucureşti, în zilele noastre. Decorul reprezintă un hol, în apartamentul pe care Elvira şi Mitică îl ocupă într-un blockhaus.

La ridicarea cortinei, Mitică se plimbă cu paşi mari prin încăpere. Are un aer preocupat, de om care pîndeşte ceva.

M i t i c ă: Mă-nşeli! Nu se poate să nu mă-nşeli... E imposibil să nu mă-nşeli.
E l v i r a: Ce-ai zis?
M i t i c ă: Popa nu toacă de două ori pentru o babă surdă. Mă-nşeli! Aia e!
E l v i r a: Cu cine?
M i t i c ă: Nu ştiu, dar de-nşelat trebuie să mă-nşeli...
E l v i r a: De ce?
M i t i c ă *(cult)*: Georges Dandin, săracul!...
E l v i r a: Dar de cînd eşti filofrancez?
M i t i c ă: De cînd simt că sînt încornorat!
E l v i r a: Eşti ridicul...
M i t i c ă: Sînt soţ...
E l v i r a: Divorţează, ca să nu mai fii.
M i t i c ă: Ce-ai zis?
E l v i r a: Popa nu toacă de două ori pentru o babă surdă.
M i t i c ă : Şi ce, crezi că n-am auzit ce-ai zis?
E l v i r a: Atunci de ce mă mai întrebi?

M i t i c ă: Ca să te studiez, între răspunsuri... *(Un timp.)* Hm! Atitudinea asta de femeie cumsecade, totdeauna mi-a dat de bănuit, fiindcă nu există ființă mai primejdioasă decît femeia cumsecade.

E l v i r a: Nu văd de ce.

M i t i c ă: Pentru că femeia nu e cumsecade, doamnă, decît în două împrejurări. *(Sentențios.)* Întîi, după ce te-a înșelat, ca să nu afli, și al doilea, înainte de a te înșela, ca să nu bagi de seamă că e predispusă...

E l v i r a: Cine ți-a mai băgat în cap și prostia asta?

M i t i c ă: E o cugetare. ..

E l v i r a: Și de la cine-ai aflat-o?

M i t i c ă: De la Club. O spunea Damian...

E l v i r a: Bébé?

M i t i c ă: Exact... Și-am ținut-o minte!

E l v i r a: Vai, ce imprudență din partea lui!

M i t i c ă: Imprudență? Pentru ce? Explică-te, te rog!

E l v i r a: Pentru că nu se spun asemenea cugetări unui om gelos...

M i t i c ă: Eu gelos? Ha-ha-ha!... Confunzi noțiunile, scumpă doamnă! Sînt demn, nu sînt gelos... *(Intră servitoarca.)* Ce e?

S e r v i t o a r e a: Am venit s-o-ntreb pe conița care rochie o scot din „armoal"?

E l v i r a: Rochia bleu...

S e r v i t o a r e a: Da, coniță! *((Iese.)*

M i t i c ă: Da' ce, „mergem" undeva?

E l v i r a: Mă duc, nu „mergem"...

M i t i c ă: Singură? Unde? *(Ridică iarăși tonul.)*

E l v i r a: Nu ți-am spus de o mie de ori că astăzi am comitet la „Căminul"? Trebuie să aranjăm programul pentru „săptămîna ouălor".

M i t i c ă: Dar ce vă băgați voi în treburile găinilor? Ce, v-apucați voi să ouați în locul lor? Să vă faceți clocitoare automate, voi, care nu știți măcar să faceți un ou fiert? Și-apoi, obiceiul ăsta de a aranja în fiecare săptămînă, altă „săptămînă", mi se pare foarte suspect. Ieri, „săptămîna laptelui", alaltăieri, „săptămîna untului", răsalaltăieri, „săptămîna brînzei". Mai bine ar fi să vă vedeți de case, de bărbați și de copii... Și pentru că asta este părerea mea, te înștiințez că — începînd de astăzi chiar — nu te mai duci la ouat... Să ouă celelalte, că sînt destule în comitet... Scurt!

Elvira: Ascultă, Mitică! *(Are un ton grav.)* Cît ai de gînd să mă enervezi? De-un ceas nu faci altceva decît să-mi baţi capul cu fel de fel de prostii. Ba, îmi mai dai şi emoţii că te-nşel şi ştii tot...

Mitică: Cum? Cum? Cum? Ţi-am dat emoţii că ştiu tot?

Elvira: Păi, sigur! Insişti atîta că te-nşel, încît era cît p-aci să mă convingi şi pe mine că aşa e... Să-mi bagi în cap că trebuie să te-nşel.

Mitică *(triumfător)*: A! Bun! Perfect! Aici am vrut să te-aduc... La mărturisire... Ai mărturisit. Asta vream să ştiu. Ai recunoscut.

Elvira: Eu? Ce-am recunoscut?

Mitică: Că ai fi foarte dispusă să mă-nşeli... Eram sigur.

Elvira: Păi dacă nu mă laşi în pace şi mă sugestionezi? Tu ştii că sînt o fire impresionabilă... un *medium* bun.

Mitică: Da, dar trăieşti într-un mediu prost.

Elvira: Ce mediu?

Mitică: Bucureştiul!... E mediul cel mai prost pentru o femeie... *(Un timp.)* Eu cred că Georges Dandin ăla trebuie să fi fost român. Român stabilit în străinătate. A făcut cunoştinţă Molière cu el, şi gata... L-a pus în piesă.

Elvira: Mitică, pentru Dumnezeu! Tu nu mai ştii ce vorbeşti! După băile de astă-vară, de la Govora, în loc să te-ndrepţi, mai rău te-ai ramolit. Spui nişte prostii, de nu ştiu ce să mai cred. Du-te, dragă, în străinătate şi te caută. Odihneşte-te la un sanatoriu şi lasă-mă-n pace!... Isprăveşte!... Tu nu-ţi dai seama că-mi faci viaţa imposibilă, că mă îmbolnăveşti de nervi... De dimineaţă pînă seara n-aud decît asta: „Mă-nşeli! Mă-nşeli!“ Dacă ştiai că eşti bolnav de gelozie, nu trebuia să te-nsori... Să ştii că am să-i spui lui unchiul Guţă... El m-a crescut, el m-a măritat cu tine, el să mă scape... *(Un timp.)* Aşa e cînd rămîn copiii orfani la douzeci şi cinci de ani. Trebuie să facă tot ce vor unchii, care îi iau de suflet... Dacă ar fi trăit maman, sau cel puţin papà, sau măcar un frate mai mare dacă aş fi avut pe lume, n-aş mai fi fost obligată să mă sacrific, să mă iau după sfatul lui nenea Guţă şi să mă mărit cu tine... la douăzeci şi cinci de anişori.

M i t i c ă: Și opt... și opt... Am actul de naștere la mine în birou.

E l v i r a: Douăzeci și cinci, douăzeci și opt, ce importanță are o diferență de cîteva luni? În orice caz, eram minoră... Nu știam ce e viața...

(Intră servitoarea.)

S e r v i t o a r e a: Coniță, a venit un comisionar și-a adus florile astea...

M i t i c ă: Pentru cine?

S e r v i t o a r e a: Pentru conița...

M i t i c ă: De la cine?

S e r v i t o a r e a: Nu mi-a spus... Le-a lăsat și a plecat. Trebuie să scrie pe cartea de vizită. E o carte de vizită între ele.

M i t i c ă: Dă-le-ncoace?!

S e r v i t o a r e a: Poftiți!...

M i t i c ă: Ieși!... *(Servitoarea iese.)* Ia să vedem noi ce scrie pe cartea de vizită... *(Citește.)* „Florile astea îți vor spune, în șoapta lor parfumată, toată dragostea și patima celui ce ți le trimite și pentru care ești totul pe lume.“ *(Glasul îi tremură treptat ce citește. Cînd termină, zbiară.)* Elvira! Ce însemnează asta?

E l v i r a *(foarte încurcată)*: Nu știu... Nu știu nimic, Miti, crede-mă!... Cine semnează biletul?

M i t i c ă: Nu face cu mine pe Genoveva de Brabant, viperă, că nu se prinde... Ce, e prost să semneze? Îți dau un sfert de secundă să-mi spui de la cine sînt florile... A cui e patima celui care ți le trimite și cine e măgarul pentru care ești totul pe lume.

E l v i r a : Miti! Îți jur... că nu știu nimic. Îți jur pe tot ce vrei.

M i t i c ă: N-am nevoie de jurăminte, fiindcă ori juri strîmb... ori minți!... Mie ai să-mi răspunzi instantaneu, cu cine mă-nșeli, de cînd mă-nșeli, cum mănșeli? Pretind amănunte, în calitatea mea de soț...

E l v i r a: Nu e adevărat, Miti. Nu te-nșel...

M i t i c ă: Asta să i-o spui lui mutu... Am aicea cartea de vizită... dovadă vie, palpabilă... incontestabilă, ologrefă... Dumneata, care te revoltai adineacri, care îți luai aere de madonă călcată pe coadă, te-ai dat de gol... Ești o femeie necinstită... imorală... *(Nu mai găsește calificative.)* Indecentă...

Elvira: Nu-ți permit să mă faci indecentă...
Mitică: Poate ai cinismul să tăgăduiești?
Elvira: Da! Tăgăduiesc.
Mitică (*o îngînă*): Tă-gă-du-ești!... Ha-ha! *Mi fa da ridere*! (*Rîde sinistru.*) Dar cartea asta de vizită nu tăgăduiește.
Elvira: Eu nu sînt vinovată... Nu știu nimic...
Mitică: Ba știi, și ai să-mi spui imediat... Haide, madam! Ai curaj! Onoarea viținlui. (*O apucă de braț, brutal.*)
Elvira: Nu pune mîna pe mine. Mă doare... Au!...
Mitică: Spune tot, sau...
Elvira: Lasă-mă... lasă-mă! Îmi rupi mîna... Au!... Dă-mi drumul! Au!... (*Începe să plîngă.*)
Mitică: Nu plînge că fac omor... Ah! și n-am la mine un revolver, o pușcă, un tun, o mitralieră, un Zepelin, un briceag, nimic...
Elvira: Brută... Te disprețuiesc... E suficient ca un imprudent să-mi trimită flori acasă, ca să mă lovești, să mă insulți, să mă omori!...
Mitică: Nu te-am omorît, minți! Nu vezi că vorbești?
Elvira: Ăsta nu e un argument... Femeia vorbește și moartă, nu spuneai chiar tu? Lasă că te-nvăț eu pe tine minte... Chiar astă-seară mă duc la un avocat și pînă mîine dau divorț.
Mitică: A! Nu! N-ai să divorțezi, pînă cînd nu aflu numele mizerabilului cu care mă-nșeli...
Elvira: Află-l sănătos... că nu există.
Mitică: Am să aflu... Am să te pui în fața lui.
Elvira: Pune-mă, n-ai decît...
Mitică: Am să reconstitui crima în fața mea...
Elvira: Reconstituiește ce poftești...
Mitică: Deocamdată, am să mă duc la toate florăriile din București... Cu florile-n brațe... Să vedem cine le-a cumpărat... cine le-a trimes...
Elvira: Umblă sănătos!... Și cînd o să afli, să-mi spui și mie... Nu holba așa ochii la mine, că nu mă sperii.
Mitică: Mesalino!...
Elvira: Ce!
Mitică: Cleopatro!...
Elvira: Eu?...
Mitică: Minervo!...
Elvira: Taci, sau...
Mitică: Sarmisegetuzo!...

Elvira: Ah! Adu-mi un vas cu flori să ți-l sparg în cap... că leșin!... (*Mitică iese trîntind ușa de perete.*) Doamne!... Doamne!... Ce mă fac?. Dacă îl află? Dar ce i-a venit lui Bébé să-mi trimeată flori? El care știe cît e bărbatu-meu de gelos!... Ce imprudență!... Ce prostie!... Și totuși... ce adorabilă prostie!... Ce atenție delicată!... (*Ia receptorul.*) Să-i dau repede un telefon, să-l previu... Poate găsim o soluție. Nu mi-e de altceva, dar dacă îl află, Miti e în stare să-l omoare... (*Face numărul.*) Allo!... Allo!... Casa Damian? Domnul Bébé e acasă?... Nu? Dar cine e la telefon?... A! Tu ești, Mariță? Unde e domnul?... De mult?... Știi sigur că nu vine diseară la masă? Ascultă, Mariță!... Dacă vine, să-i spui că a telefonat coniția Elvira... Că am să-i comunic ceva important și imediat... Nu, nu! Să nu vie aici... Să mă cheme la telefon... Dar să nu mă cheme dumnealui direct. Să mă chemi tu, și numai dacă sînt eu la telefon să mi-l dai... Cu altcineva să nu vorbești, cu nimeni!... Dacă nu sînt eu cînd suni, să închizi și să încerci mai tîrziu... pînă cînd răspund eu... Ai înțeles? Bagă de seamă să nu faci vreo încurcătură!... La revedere! (*Agață. Se aude soneria.*)

(*Intră servitoarea.*)

Servitoarea: A sunat în față, coniță... Sînteți acasă?

Elvira: Nu! Nu sînt... Las' că mă duc să deschid eu... Tu du-te și vezi-ți de treabă!... Să vii numai cînd te sun... (*Iese.*)

Servitoarea (*ieșind*): Mi se pare mie că florile alea de-adineauri nu i-au mirosit bine conașului... O să am distracție gratuită...

Elvira (*intrînd cu nenea Guță*): Nene Guță... unchiule. (*Îl sărută.*) Numai Dumnezeu te-a adus. Tocmai mă gîndeam să fug de-acasă și să vin la tine, la moșie...

Guță: Să fugi? De ce?

Elvira: Miti a înnebunit din cauza geloziei... Trebuie internat imediat, pus în cămașă de forță... că are și furii... Pretinde că îl înșel.

Guță: Ei, și?

Elvira: Ei, și dacă îl înșel, trebuie să-i spui și lui cu cine. Asta e indiscreție!

Guță: Stai, stai, stai, stai!... Nu mă lua iute, că mă zăpăcesc... Cum, adică, indiscreție?

Elvira: Păi sigur că e indiscreție... E secretul meu!
Guță: Cum înțeleg eu, cu alte cuvinte, e adevărat că-l înșeli?
Elvira: Oho! Și încă cum!...
Guță: Elvira!... Cum se poate?
Elvira: Iartă-mă, unchiule... dar ție nu pot să-ți ascund nimic.
Guță: Bine-bine... oricît... Dar nu m-așteptam... din partea ta.
Elvira: Parcă tu nu știi că nu-l iubesc pe Miti? Că l-am luat numai ca să-ți fac plăcere ție...
Guță: Mie?
Elvira: Păi, sigur... M-am măritat cu Miti pentru tine, nu pentru el... De-aia acum îl înșel... pentru mine. Hai, unchiule, nu fi și tu contra mea... Dac-ai ști cît l-am înșelat de puțin... față de diferența de vîrstă care e între noi.
Guță: De ce l-ai luat, dacă ți se părea prea bătrîn? Eu nu te-am silit.
Elvira: L-am luat pentru că mi-am închipuit că, fiind mai în vîrstă, o să mă iubească mai mult... și-o să fiu fericită. El însă mi-a făcut viața imposibilă, cu gelozia... Atît mi-a bătut capul că-l înșel, încît ce mi-am zis?... Tot crede că-l înșel... cel puțin să aibă și el satisfacția că e adevărat... N-aș fi crezut însă niciodată c-o să mă prindă... Și astăzi, adineauri, tocmai în toiul unei scene... am primit un buchet de flori de la ...
Guță: De la?
Elvira: De la o carte de vizită... Înțelegi dumneata...
Guță: Aha!...
Elvira: Și îți închipui ce-a urmat? M-a insultat... M-a bătut...
Guță: Te-a bătu-u-ut?
Elvira: M-a bătut... Pînă adineauri am fost plină de vînătăi... Și-acuma a plecat în oraș, la toate florăriile, să afle cine mi-a trimes buchetul... Și cum Bébé e cunoscut peste tot...
Guță: Care Bébé?
Elvira: Vai, da greu mai pricepi, frate! Bébé! Persoana care mi-a trimes florile... Bébé Damian.
Guță: Aha!... prietenul ăla al vostru...

Elvira: Al nostru? Da' de unde?... Al lui Miti!... Ştii, cum îţi spuneam... sînt sigură c-o să afle... c-o să iasă un scandal... cu palme, cu juraţi.
Guţă: Da... da... scandalul trebuie evitat... E reputaţia familiei noastre în joc.
Elvira: Sigur că trebuie... Că, dacă nu, spui la toată lumea că sînt nepoata ta...
Guţă: Ce fel de flori erau alea pe care ţi le-a trimes?
Elvira: Camelii!... Ah, ce frumoase erau!...
Guţă: Şi pe cartea de vizită cu care ţi le-a trimes scria ceva?
Elvira: Sigur... Păi asta m-a dat de gol... Reieşea limpede ca bonjour că persoana care mi le trimete...
Guţă: Înţeleg... înţeleg... (*Un timp.*) Ai putea să-mi spui exact ce scria??
Elvira: Cum să nu? Absolut exact... Scria ceva aşa... cu patimă... ca să le miros şi să aflu... că eu sînt pentru el... în sfîrşit... A... Uite cartea de vizită... pe jos. A pierdut-o Miti... Nu, nu te apleca dumneata. Lasă că ţi-o dau eu... Poftim... Citeşte...
Guţă: Stai să-mi pui ochelarii, că nu văd... (*Citeşte.*) „Florile astea îţi vor spune în şoapta lor parfumată toată dragostea şi patima celui ce ţi le trimete şi pentru care eşti totul pe lume“...
Elvira: Splendidă dedicaţie! Ce zici?
Guţă: Zic să-mi dai repede o hîrtie şi-un creion...
Elvira: Pentru ce?
Guţă: Să copiez rîndurile astea.
Elvira: De ce?
Guţă: Cine ştie... Poate o să am şi eu nevoie de ele vreodată... Hai, hai repede!... Să nu vie cumva Mitică şi să mă prindă că-i copiez secretele de familie.
Elvira: Numaidecît... (*Iese şi revine cu o hîrtie şi un creion.*) Poftim!
Guţă: Dictează tu...
Elvira: Florile astea îţi vor spune...
Guţă: Florile astea îţi vor spune...
Elvira: În şoapta...
Guţă: În şoapta...
Elvira: ... lor parfumată...
Guţă: ... lor parfumată... (*Acelaşi joc, pînă la finele textului dictat*) Aşaa!... Bun!... Acuma, bagă bine

de seamă ce-ți spui... Eu plec... și pîndesc pe Mitică pînă vine... Mă întorc apoi după el. Tu nu m-ai văzut... N-ai vorbit cu mine... Nu știi nimic.

Elvira: Dar de ce toate astea?

Guță: Am eu socotelile mele... Ne-am înțeles?

Elvira: Da, unchiule... Ne-am înțeles.

Guță: Acuma pune cartea de vizită la loc, pe covor... unde era căzută. Și s-o lași acolo...

Elvira: Poftim!.. Am pus-o. (*Se aude o sonerie lungă.*) Haiti!... Ăsta e Miti... Îl cunosc după cum sună.

Guță: Repede, du-te de-i deschide... Eu o șterg pe din dos... Și nu uita ce ți-am zis... Nici o vorbă despre mine. (*Iese repede.*)

Mitică (*intrînd*): Doamnă... adevărul a ieșit la suprafață. Totuși, te rog să constați că sînt calm, și în momentele astea tragice mă port cu dumneata destul de politicos... Sînt calm, sînt foarte calm... sînt cel mai calm om din lume...

Elvira: Miti... Miti... Nu te uita așa la mine, că mă sperii... Ai o mutră de asasin...

Mitică: Am, pentru că voi deveni... Posed numele exact al omului care ți-a trimes flori acasă... Al omului cu care mă înșeli.

Elvira: Miti!... Nu-i adevărat... Sînt nevinovată... De la cine sînt florile?

Mitică: Lasă, că știi tu mai bine decît mine... Și nu-ți mai lua mutra asta prefăcută, că-mi pierd calmul imediat... Florile pe care le-ai primit adineauri, însoțite de scrisoarea aceea concludentă... au fost cumpărate de la florăria „Crinul“, de către domnul... Bébé Damian și trimese aci prin comisionarul cu numărul 44, care se găsea în fața florăriei. Aud?... (*Tăcere.*) N-aud nimic? Aș vrea să aud ceva...

Elvira: Miti... Miti... Nu sînt vinovată...

Mitică: Inutil, doamnă... Vinovăția dumitale este dovedită cu vîrf și îndesat... Și planul meu de răzbunare este fixat.

Elvira: Miti, ce-ai de gînd să faci?...

Mitică: Vreau să-mi spăl onoarea în sînge... În consecință: domnul Bébé Damian a fost condamnat la moarte și va fi executat chiar azi, chiar aici, sub ochii dumitale... Atîta am de spus... Și-acum, te rog să te retragi în

odaia dumitale, unde te declar arestată... Ieşi!

Elvira: Miti, vino-ţi în fire!... Pentru Dumnezeu!... Eşti nebun... Nu ştii ce vorbeşti.

Mitică: Ieşi...

Elvira: Miti, o să-ţi pară rău de tot ce faci şi de tot ce spui...

Mitică: Ieşi...

Elvira: Biiineeee... Mă duc în odaia mea... Adio! (*Trînteşte uşa şi iese.*)

Mitică (*singur*): Şi-acuma, domnule Damian... te aştept! Revolverul ăsta (*îl ţăcăne*) te va pedepsi... N-am să-ţi spun decît atît. Mizerabile, mi-ai stricat casa... Ei bine, află că Mitică Dumitrescu este un om care nu iartă... Sus mîinile... Una... două... trei... şi, pe urmă, poc... (*Soneria la intrare.*) Aha! El trebuie să fie.

(*Intră servitoarea.*)

Servitoarea: Dumneavoastră aţi sunat, conaşule?

Mitică: Nu. A sunat la intrare. Trebuie să fie domnul Damian... Poftește-l aici şi ieşi pe dincolo.

(*Servitoarea iese.*)

Guţă (*intră după o clipă*): Da' ce faci, cu revolverul în mînă, logofete? Exerciţii de tras la semn?

Mitică: Nenea Guţă!... Ce surpriză! Numai pe dumneata nu te aşteptam. Bine ai venit!

Guţă: Bine te-am găsit. (*Se pupă.*) Dar ce e cu revolverul ăsta? Ai vreun duel?

Mitică: M-a ferit sfîntul!...

Guţă: Mă gîndeam că-i fi pus coarne vreunui prieten... şi te exersezi, şmechere...

Mitică: Eu? Coarne? Fugi d-acolo, nene Guţă... Eu sînt om serios... Eeeee! Dar ce bine o să-i pară Elvirei cînd te-o vedea.

Guţă: Ssst!... Elvira nu trebuie să ştie că sînt aici... Ia spune. (*Misterios.*) A prins?

Mitică: Ce să prindă, nene Guţă?...

Guţă: Farsa... farsa...

Mitică: Care farsă, nene?

Guţă: Farsa, frate! Cum, n-ai „simţit" nimic?

Mitică: Eu? Nu! N-am simţit nimic... Nu-nţeleg ce vrei să spui?

Guţă (*misterios, mereu*): Ascultă, nene! Aţi primit sau n-aţi primit, astăzi după-prînz, un buchet de flori?...

Niște camelii splendide... și c-un bilețel de dragoste între ele?...

Mitică: Un buchet deeee... și cu un... N-am primit, nene Guță... N-am primit nimic... Da' de ce mă-ntrebi?

Guță: Prost ești, mă!... Ce dracu, nu pricepi? I-am trimes Elvirei un buchet de flori și c-o scrisorică de dragoste ca din partea unui adorator necunoscut... Așa, să-i fac o farsă.

Mitică: Dumneata ai trimes florile?

Guță: Eu!... L-am pus pe Damian — prietenul ăla al vostru — să mi le ia de la o florărie, că el se pricepe, și le-am trimes. Nu le-ai primit?

Mitică: Nu știu nimic, absolut nimic, nene Guță... Poate cumva Elvira să le fi primit, fără știrea mea?... Phiu! ... Da' ce-ți veni, nene, să faci farse d-astea?

Guță: Păi, viața fără farse e ca mîncarea fără sare. N-are nici un chichirez.

Mitică (*fluieră a pagubă*): Phiu! phiu! phiu!

Guță: Dar ce-ai, dragă? Ce-ai rămas așa? Și te-ai făcut alb ca varul...

Mitică: Phiu!... Phiu!... Phiu!... (*Se plimbă topit, de colo pînă colo.*)

Guță: Ce e, frate, ce e?

Mitică: Mă gîndesc ce ar fi fost, dacă ar fi prins farsa dumitale?... Și zici c-ai trimes un buchet de camelii, niște alea, așa... roz.

Guță: Exact...

Mitică: Mi se pare c-am zărit eu niște chestii de-astea pe undeva... p-aici, prin casă... Și între flori era o carte de vizită, nu?

Guță; Da... pe care scriaaa... Stai nițel că am păstrat copia la mine... Stai să-mi pun ochelarii... Uite... Pe care scria așa... (*Scoate copia și citește.*) „Florile astea îți vor spune în șoapta lor..." (*Etc., etc., pînă la urmă.*)

Mitică: Phiu!... Phiu!... Phiu!... Teribilă farsă, dom'le... Păcat că n-a prins...

Guță: Sigur... Ne-am fi prăpădit de rîs... Hazul era să primești tu buchetul, în locul Elvirei. Să citești scrisoarea și să-ți închipui cine știe ce... Cum te știu gelos!... Ieșea o dandană de toată frumusețea...

Mitică: Eu, gelos?... Nu mă cunoşti, nene Guţă... M-am tămăduit de gelozie.

Guţă: Ei taci, de cînd?

Mitică: De azi... Uite! fac jurămînt că de azi înainte mă las de gelozie... Dar a dracului farsă, nene!...

Guţă: Bună, nu?

Mitică: Grozavă... Să leşini de rîs nu altceva... Să te tăvăleşti pe jos... E, să ştii că-mi pare şi mie rău că n-a prins... Eu, să-ţi spui drept, parcă am zărit nişte flori adineaori, pe aici. Dar cum nu m-amestec niciodată în treburile Elvirei, nu le-am dat nici o importanţă.

Guţă: E, nu e nimic... Altă dată să sperăm că o să iasă mai bine...

Mitică: Ba eu, să-ţi spui drept, aş face o lege care să interzică farsele...

Guţă: Pe cele nereuşite, numai...

Mitică: Da... da... sigur... Pe cele nereuşite.

Guţă: În cazul ăsta, haide să-i spunem Elvirei toată chestia... S-o şi văd, că mi-e dor de ea... Că de! Doar atîta nepoată am şi eu pe lumea asta...

Mitică: Nu... Nu... Nu, nene Guţă! Pentru nimic în lume, nu trebuie s-o vezi pe Elvira... Ea a primit, probabil, florile. Prin urmare, la ea farsa a prins. Las-o să-şi facă efectul pînă la capăt... Lasă-mă pe mine s-o duc cu preşul.

Guţă: Păi ce, tu te pricepi la farse?

Mitică: Eu? Sînt regele farselor! Imediat le simt... şi te rog să-mi făgăduieşti un lucru... Să nu-i spui Elvirei că florile sînt de la dumneata... Las-o să creadă că sînt de la un adorator necunoscut... Să aibă şi ea, mititica, iluzia că, în afară de mine şi de dumneata, o mai iubeşte cineva...

Guţă: Bun, bun!... Dacă vrei tu aşa, fie...

Mitică: Îmi făgăduieşti?

Guţă: Îţi făgăduiesc...

Mitică: Bun... Bun... Atunci, treci, te rog, în biroul meu şi să nu ieşi de acolo, pînă nu te chem eu...

Guţă: S-a făcut... *A tout à l'heure... (Trece în biroul de alături.)*

Mitică *(singur, spre uşă)*: Aşa farsă mai zic şi eu! Păcat că n-a prins, ai? Fir-ai al dracului să fii, nene

Guță, cu farsele tale cu tot... *(Strigă.)* Elviraa! Elviraaa! Elviraaa!

Elvira: Ce poftești?

Mitică: Ce făceai tu, singurică, în odaie la tine?...

Elvira: Așteptam să mă omori și pe urmă să mă lași în pace... că am treabă în oraș.

Mitică: Să te omor eu pe tine? De ce să te omor?

Elvira: Pentru că te-nșel... Pentru că m-ai prins...

Mitică: Tu mă înșeli pe mine? Cine ți-a spus și măgăria asta?

Elvira: Dumneata...

Mitică: Elvira... Ia uită-te la mine... Ce vezi?

Elvira: Văd un monstru care mă terorizează cu gelozia... care mă bănuiește, mă insultă...

Mitică: Și altceva nu vezi nimic? Nu vezi că rîd? Uite cum rîd! *(Rîde sinistru.)*

Elvira: Cinicule!

Mitică: Rîd de nu mai pot *(Rîde crescendo, din ce în ce mai fals.)*

Elvira: Ești nebun...

Mitică: Rîd de mă prăpădesc... *(Același joc.)* Ei bine, ce să-ți spun, nu m-așteptam să iasă atît de perfect... Mare invenție, domnule, și farsele astea...

Elvira: Care farsă?

Mitică: Farsa cu florile.

Elvira: Nu pricep...

Mitică: Păi cum să pricepi, dacă nu știi nimic?

Elvira: Ce să știu?

Mitică: Cine ți-a trimes florile și scrisoarea de dragoste? Cine e omul care te iubește cu patimă... și pentru care ești totul pe lumea asta?... Știi?

Elvira: Sigur că știu... Bébé... Nu mi-ai spus tu... că l-ai descoperit?

Mitică: Am mințit.

Elvira: Ai mințit? Nu mi-a trimes Bébé florile?

Mitică: Nu... Bébé nici habar n-are de tine... E un meschin, care nu e capabil să dea un pol pe-o floare.

Elvira: Tocmai, mă miram și eu. Dar, atunci, cine mi le-a trimes?

Mitică: Un om care te iubește... Care e mort după tine... Și care e dat dracului la farse... Eu ți le-am trimes. *(O privește triumfător.)*

Elvira: Tu?

Mitică: Eu!... Eu!... Eu!... Eu, care sînt nebun după tine, eu, pentru care eşti totul pe lumea asta... Eu sînt omul cu care mă înşelai, înţelegi? Eu... eu... în carne şi oase... *En personne!* Am vrut să te încerc, să mă conving, odată pentru totdeauna... că eşti o femeie cinstită... Un înger al cumînţeniei... o madonă a virtuţii... o martiră a căsniciei... şi m-am convins... Iartă-mă, scumpa mea, că am îndrăznit să te bănuiesc, ca un dobitoc... că te-am supărat... că a trebuit să-mi joc rolul cu toată asprimea... Am făcut-o însă, numai pentru liniştea casei noastre... Pentru fericirea căminului nostru... Şi-al dracului să fie — uite, zic vorbă mare — care ţi-o mai face de azi încolo vreo scenă de gelozie!...

Cortina

Coca: Da, Didi, da, sînt cea mai nenorocită femeie din lume! Nu exagerez.

Didi: Nu pricep! Unde e George?

Coca: A plecat. Cine știe unde e.

Didi: De ce n-ai fost, cum te-am învățat eu, la Miţa?

Coca: Am fost, mai bine nu mă duceam, că toată nenorocirea de la ea mi se trage.

Didi: Cum așa? Ce-a fost? Nu ți-a ghicit?

Coca: Ba mi-a ghicit și mi-a spus că așa e: că mă înșală, că are una blondă, că plîng toată ziua şi la sfîrşit... *(Izbucneşte în plîns.)*

Didi: Ei, nu mai plînge. Trebuia să-i ceri venin de splină de porumbel alb, fiert în miere de mai. Tu ştii că e miraculos... O dată a băut Nicu din el şi e mai amorezat de mine decît în timpul logodnei.

Coca *(plîngînd mai tare)*: Mi-a dat, nenorocita de mine. Cine dracu m-a pus să mă duc, cine m-a pus?

Didi: Ei, asta e! Eu te-am pus! Dar așa e pe lumea asta. Faci bine și-ți auzi rău!

Coca: Acuma, asta-mi mai lipseşte, să te superi şi tu. Spun și eu aşa, la supărare.

Didi: Ei, și dacă ți-a dat Miţa filtrul, tu nu i l-ai dat lui?

Coca *(suspinînd)*: Ba da! Şi de aici a început toată nenorocirea.

Didi: Nu te pricep. De unde a început nenorocirea? De ce? Că te-ai dus, că ți-a dat, sau că i-ai dat?

Coca: Nenorocirea e că am avut musafiri.

Didi *(energică)*: Eşti o zăpăcită. Nu pricep nimic. Ce-i cu musafirii?

Coca: Au venit. Nici nu-i aşteptam. Cine i-a pus să vie?

Didi: Spune, dragă, de la început, că îmi pierd răbdarea.
Coca: Să vezi. Eu am fost la Mița și mi-a spus că George mă înșală, că e cu una...
Didi: Bine, asta am auzit, și ți-a dat venin de splină de porumbel alb.
Coca *(plîngînd)*: Fiert în miere de mai!
Didi: Ei și?
Coca: Și mi-a spus să-l pun în vin, într-o sticlă și să beau eu din sticlă...
Didi: Așa am făcut și eu.
Coca: Și să torn în pahar și să-i dau lui George. Și eu am turnat și am băut... *(Plîngînd.)* Era amar, dar lor le-a plăcut.
Didi: Cui, lor?
Coca: Au zis că e pelin.
Didi *(exasperată)*: Cine a zis?
Coca: Ei, musafirii. Costică și Mircea. Era și Nelu și venise și nebuna de Margareta.
Didi *(pufnind în rîs)*: Și or fi băut toți?
Coca: Da, toți au băut. Și a dat și lui Azorică.
Didi: Și ce s-a întîmplat?
Coca: Cu Azorică? Nu mai pot să scap de el, sare tot timpul pe mine, îmi linge pantofii, a dormit toată noaptea în pat cu mine, în locul gol al lui Georgică. *(Plînge.)*
Didi: Bine, bine, dar cu ceilalți?
Coca: Ei au venit pe la opt și jumătate. Noi eram la masă, abia ne așezasem. Au cerut și ei de mîncare, au făcut haz, au umblat în dulap și au dat peste sticlă. Nebunul de Costică a turnat într-un pahar și a tras o dușcă, să vadă dacă e vin. Eu am sărit să-i iau paharul și ăilalți au luat sticla și și-au turnat și ei. Au zis că sînt calică și au început să bea toți pe rînd, ziceau că e pelin.

(Izbucnește în plîns.)

Didi: Și ce au făcut atunci?
Coca: Costică m-a chemat la baie să-i dau un prosop și a vrut să mă sărute. Tremura și-i luceau ochii ca la nebuni.
Didi: Exact ca bărbatul meu.
Coca: I-am dat un brînci și am fugit în casă. Cînd intru în sufragerie, ce crezi că văd? Nelu îl luase de guler

pe George și-i striga că nu știe să mă facă fericită, că mă adoră, că dacă nu-mi dă libertatea, mi-o cîștigă el, că-i ofițer de rezervă și i-au lăsat revolvere.

Didi: Și tu?

Coca: L-am căutat pe Mircea, să-i despartă, și l-am găsit în dormitor. Stătea în genunchi în fața fotografiei mele, știi, aia cu umerii goi, culegea părul din peria mea de cap și-l înghițea, plîngînd. Atunci a venit Margareta. Doamne, ce grozăvie! Ce mi-a fost dat să trăiesc!

Didi: Ea nu băuse?

Coca: Ba da! Cum a venit, și-a luat din bufet un pahar și a turnat și-a băut și ea.

Didi: Ha! Ha! Ha! Și ea de cine s-a amorezat?

Coca: De mine! A început să-mi sărute mîinile, să-mi spună că sînt o zeiță, parcă înnebunise. Georgică, mai enervat ca oricînd, a luat un pahar de pe masă, la întîmplare, și a băut din el! De aici mi s-a tras toată nenorocirea!

Didi: De unde, de aici?

Coca: Fiindcă Georgică a băut după Margareta, din paharul ei! Și a început atunci să fugă după ea. Ea fugea după mine și el fugea după ea. Azorică îmi lingea pantofii. Nelu îmi săruta ciorapii, Costică se bătea cu Mircea, zicînd fiecare că sînt a lui, Margareta îmi desfăcuse coadele și și le înfășura în jurul gîtului, și George o implora să fugă cu el în lume.

Didi: Și cum s-a isprăvit tragi-comedia asta?

Coca: Îngrozitor! Georgică a luat-o pe sus pe Margareta, a băgat-o într-o mașină și a plecat cu ea. Ceilalți s-au gonit unul pe altul. Eu am rămas singură cu Azorică și plîng de atunci, de două zile, întruna.

Didi: Este, într-adevăr, îngrozitor. Și ce s-a mai întîmplat?

Coca: Pe Azorică l-am închis în cușcă, urlă îngrozitor și face greva foamei. Nu-l auzi? Costică a făcut așa, ca să fie concediat de la Societate, să capete leafa pe trei luni, fiindcă zice că vrea să mă ducă la Nisa. Nelu mi se pare că e închis la Prefectură, fiindcă i-a dat lui Mircea cu un scaun în cap. Și Mircea e la Colentina, la spital.

Didi: Și Georgică?

Coca: Georgică e la Margareta. Am auzit că ea plînge toată ziua că vrea să vină la mine, că a spart pînă

acuma trei geamuri. El vrea să pună casa pe numele ei și de atunci pînă azi n-a dormit nici un minut, că noaptea se uită ce frumoasă e ea cînd doarme. O să slăbească! *(Plînge iar cu hohot.)* De mine spune că a văzut cine sînt, că s-au dat de gol și Costică, și Nelu, și Mircea și că și cu Margareta dracul știe ce-am mai avut, dar pe ea o iartă, pentru că o adoră.

D i d i: De ce nu te duci, dragă Coca, înapoi, la Mița, să-ți dea ceva...

C o c a: Ceva ca să nu mă mai iubească nimeni și să n-o iubească nici George pe Margareta și să se întoarcă la aia blondă, care îl iubește și ea pe el? Așa, cel puțin, Margareta mă iubește pe mine.

D i d i: Și la ce îți folosește ție asta? Dacă e așa, ia-l pe Costică, te iubește și el.

C o c a: Nu-mi trebuie, eu îl iubesc pe Georgică.

D i d i: Păi de, cine te-a pus? Dacă te ții de prostii! Groaznic urlă Azorică ăsta! Parcă e o geamandură.

D-ALE LUI PĂCALĂ

(Basm radiofonic în 13 tablouri)

TABLOUL I

Se aude un cîntec din fluier, care va fi cîntecul „leit-motiv“ al lui Păcală. După puțin timp, se aud vocile celor doi frați mai mari ai lui, care se apropie strigîndu-l... pe două voci.

Fratele I: Păcalăăăă! Păcalăăăă!
Fratele II: Măi, Păcală, măăăă!...
Fratele I: Unde ești, frate-meu?
Păcală *(cîntă mai cu foc, fără să se sinchisească).*
Fratele I *(a ajuns lîngă Păcală)*: Uite-l! Noi îl strigăm de-am răgușit și el stă la umbră și cîntă din fluier...
Păcală: Ce vreți, fraților?
Fratele II: Te căutăm de azi-dimineață!
Păcală: Cine caută, găsește. Și de ce mă căutați?
Fratele I: Fiindcă trebuie să vedem ce facem cu vaca.
Păcală: Care vacă?
Fratele II: Joiana, pe care ne-a lăsat-o taica moștenire la cîteșitrei.
Fratele I: Ori te-a bătut umbra la cap de nu mai înțelegi?!
Păcală: Aaaaa, Joiana! Păi de ce nu-i spuneți pe nume, ca să știm despre cine e vorba? Și ce e cu ea?
Fratele II: Trebuie s-o împărțim frățește, așa cum a lăsat taica cu limbă de moarte...
Fratele I: Că așaaaa, o vacă singură cu trei stăpîni, nu se mai poate!
Păcală: Așa este!... Nu poți să împarți un pai la trei măgari...

Fratele I: Tocmai de-aia! Fiindcă n-avem cum s-o rupem în trei, ca pe-o lipie, eu cred că vaca mi se cuvine numai mie, ca fratele vostru cel mai mare.
Fratele II: Nu se poate! Dacă e vorba s-o ia numai unul dintre noi, atunci mi se cuvine mie, că eu am muls-o de cînd o avem.
Păcală: Ca să bei jumătate laptele din şiştar!
Fratele II: Ba nu! Că era să vă las să-l smîntîniţi voi...
Fratele I: Eu zic, fraţilor, că cel mai bun lucru e s-o tăiem şi pe urmă s-o împărţim în trei părţi... O parte, trupul, o iau eu, a doua, capul, o ia el, şi partea a treia coarnele, copitele şi coada — o dăm lui Păcală...
Păcală: Eu nu primesc, că nu e drept. De ce să iau eu şapte părţi şi voi numai cîte una?
Fratele I *(mirat)*: Care şapte părţi?
Păcală *(aritmetic)*: Păiii... o dată două coarne, fac două părţi, şi cu patru copite, şase! Şi cu coada, una, nu fac şapte?
Fratele II: Are dreptate, după judecata lui.
Fratele I: Atunci, n-o mai tăiem şi gata.
Fratele II: Şi ce facem? Eu zic s-o lăsăm pe Joiana să-şi aleagă singură stăpînul.
Păcală *(rîde)*: Adică pe-ăla pe care l-o împunge mai întîi cu coarnele, a lui să fie.
Fratele I: Nu, nu aşa! Pînă deseară însă, cînd se întoarce Joiana de la păscut, ne facem fiecare — după cum ne-om pricepe — cîte un ocol în bătătură.
Fratele II: Ei şi?
Fratele I *(cît mai explicativ)*: Şiii... lăsăm poarta deschisă şi în ocolul căruia va intra, a aceluia să fie.
Fratele II: Din partea mea, fie şi-aşa. Tu ce zici, Păcală?
Păcală: Dacă voi doi ziceţi că aşa e bine, bine să fie!
Fratele I: Va să zică, ne-am înţeles?
Păcală: Da.
Fratele I: Atunci, să batem palma!
(Se aude cum îşi bat palmele, a înţelegere.)

TABLOUL II

Crainicul: Pînă seara, cei doi fraţi mai mari şi-au făcut în bătătură — unul în dreapta şi celălalt în stînga porţii — cîte un ocol

din țăruși, de toată frumusețea, plin de lucernă, de fîn din cel mai bun și de alte bunătăți. Numai Păcală și-a făcut, tocmai spre fundul curții, o sărăcie de furnzar, încropit din ramuri rupte dintr-un pom de pe-acolo și fără nici un fel de nutreț ademenitor înăuntru.

Acum, cei trei frați s-au așezat fiecare în ocolul lui, așteptînd pe Joiana care se întoarce, cu circada satului, de la pășune.

(Se aud tălăngi, clopote și mugetele vitelor care se apropie. Apoi tălăngile se depărtează.)

Joiana: Muuuuuuu!...

Fratele I: Uite și pe Joiana noastră. Dar de ce s-o fi oprit în drum și se uită așa, ca vițelul la poarta nouă?

Fratele II: Fiindcă vede ceva deosebit — ocoalele noastre — și se gîndește în care să intre.

Joiana: Muu! Muuu! Muuu!

Fratelel I *(cu glas dulce)*:

Hai Joiană, văculeană,
Vin' la mine în ocol,
Să-ți dau iarbă pe sprînceană
Și un drob de sare-albeață
Să-l mănînci ca pe-o dulceață.

Fratele II *(și mai mieros)*:

Ba mai bine vin' la mine!
Haide, hai, nu fii năroadă
Că doar eu te-am muls pe tine,
Și ți-am smuls ciulini din coadă.

Joiana: Muuu!...

Fratele I *(supărat)*:

Ce, Joiano, nu vezi bine?
Vino în ocol la mine!

Fratele II *(vesel)*:

Ha-ha-ha! Ha-ha-ha!
Fă-te-ncoa, Joiana mea.

Fratele I *(oțărît)*:

Fir-ai tu să fii de vacă,
Nătîntoală, prostănacă!
Vedea-te-aș fiertură-n oală,
Că-l aleseși pe Păcală!

Fratele II *(același joc)*:
Vede-te-aș făcută chingi
Și, la iarmaroc, opinci.

Păcală *(bucuros)*:
Bine mi-ai venit, Joiano!
Fiindcă tu știuși, vicleano,
Că la mine ai, aleasă,
Furnză crudă-acu' culeasă,
Frunză dulce, timpurie,
De-aia care-ți place ție.

Joiana: Muu! Muu! Muu! *(Muge de parcă s-ar linge pe bot de plăcere.)*
Fratele I: Ne luași vaca, Păcală!
Păcală: Nu eu! Ea m-a luat pe mine.
Fratele II: Și-acu, ce-ai de gînd să faci cu ea?
Păcală: Mîine de dimineață mă duc la tîrg s-o vînd. Că eu mi-am pus în gînd să plec în lume și mi-e greu să umblu cu Joiana după mine. Să fi fost cîine ciobănesc, mai mergea. Dar așa...

TABLOUL III

Crainicul: Și Păcală s-a ținut de vorbă. A doua zi, dis-de-dimineață, a legat de gîtul Joianei un căpețel de funie și-a pornit cu ea spre tîrg, scurtînd drumul prin pădure.
(Se aude fluieratul lui Păcală, cîteva clipe. Apoi, un tunet, urmat de altele din ce în ce mai apropiate și mai puternice.)

Păcală: Nà-nà-nà! Ce ne facem, Joiano tată, că vine furtună și ne-a prins taman aici, în mijlocul pădurii? *(Începe să sufle vîntul și să foșnească pădurea.)* Hai să ne adăpostim sub fagul ăsta, pînă trece vijelia... Așaaa! Pe tine te leg de el să nu te ia vîntul, că ești cam pirpirie și eu mă lungesc sub tine, să nu mă facă ploaia ciuciulete... *(Începe să răpăie ploaia.)* Ah! Ce bine e să stai așa lungit pe iarba crudă și moale! *(Cască sonor.)* Și ploaia asta, trage a somn! *(Cască din ce în ce mai amplu.)* Ascultă, Joiano! *(Glumeț.)* Dacă mă prinde somnul, să ai tu grijă să nu mă fure cineva... *(După cîteva clipe, începe să sforăie, în întrecere cu*

zgomotele furtunii care s-a dezlănțuit și care, treptat, scade depărtîndu-se.)

P ă c a l ă: Joiano, mi se pare c-am aţipit...

J o i a n a: Muuu!...

P ă c a l ă: Nu aşa de „muuuult“ cum zici tu. O clipă numai. Şi-am visat că vorbeşte cu mine fagul ăsta sub care stăm.

F a g u l: Nu, nu! N-ai visat, Păcală! Eu vreau să vorbesc cu tine.

P ă c a l ă *(speriat)*: Dumneata? Nu ştiam că fagii vorbesc ca oamenii!

F a g u l: Nu toţi. Eu sînt însă fermecat.

P ă c a l ă: Aşa da! Şi ce vrei să vorbeşti cu mine? *(Furtuna încetează.)*

F a g u l: Am auzit că vrei să vinzi vaca? Ia spune!. Cît vrei pe ea, că aş cumpăra-o eu.

P ă c a l ă *(neîncrezător)*: Dumneata cît dai?

F a g u l: Zece galbeni, că mai mult nu face.

P ă c a l ă *(mirat)*: Zece galbeni? Vezi de treabă, ce vrei să rîzi de mine?

F a g u l: Cincisprezece, poftim!

P ă c a l ă: Ascultă, nene! Te văd fag falnic. Nu e frumos să rîzi de mine.

F a g u l: Îţi dau douăzeci...

P ă c a l ă: Nu se poate...

F a g u l: De ce?

P ă c a l ă: Fiindcă vaca nu face decît cinci galbeni, că e slabă şi bătrînă...

F a g u l: Bine, mă Păcală. Văd că eşti un băiat cinștit și îți cumpăr vaca... Dar banii ți-i dau după asfințitul soarelui... Vii cu vaca și îți dau cei cinci galbeni...

P ă c a l ă: Dar de ce să mai viu cu ea, dacă tot e aici și ai cumpărat-o? Ți-o las, și diseară, viu după bani... *(Începe să se audă ciripit voios de păsărele, ca după furtună.)* Şi acum, că tot a trecut furtuna, mă duc să le spun şi fraţilor mei c-am vîndut vaca, mai repede şi cu preţ mai bun decît mă aşteptam. *(Pleacă fluierîndu-şi cîntecul.)*

TABLOUL IV

C r a i n i c u l: E aproape miezul nopţii. Cei doi fraţi ai lui Păcală au încuiat uşa şi s-au culcat pe laviţe, iar acum, după cum auziţi *(se*

aud sforăituri cumplite), sforăie de parcă ar avea zbîrnîietori în nas.

Păcală *(bate în uşă)*: Fraţilor! Deschideţi! Eu sînt, Păcală. *(Sforăiturile continuă.)* Deschideţi, fraţilor! *(Bate mai tare.)* N-auziţi, mă? *(Bate din toate puterile.)* Deschideţi!

Fratele I *(trezindu-se)*: Frate-meu! Bate cineva în uşă...

Fratele II: Cine o fi acum, la miezul nopţii?...

Păcală *(de-afară)*: Eu sînt!... Păcală! Am venit cu banii de pe vacă.

Fratele I: Nu mai spune! *(E neîncrezător.)*

Fratele II *(deschide)*: Ai poftă să rîzi de noi?

Păcală *(intră)*: Bine v-am găsit!

Fratele I: Unde sînt banii?

Păcală: Uite-i! I-am băgat în sîn, că n-aveam în ce să-i duc. *(Se aud galbenii zornăind, cînd îi răstoarnă pe masă.)*

Fraţii *(înmărmuriţi şi bîlbîindu-se de emoţie)*: Ga-ga-galbeni... Ga-ga-galbeni ade-vă-ra-ţi!

Păcală: Şi nu cinci... Un morman am adus.

Fratele I: De unde i-ai furat?

Păcală: Cum era să-i fur? Mi i-a dat fagul pentru vacă...

Fratele II: Păi ziceai c-ai vîndut-o pe cinci galbeni şi văd că ai adus o comoară...

Păcală: Da, fiindcă fagul a vrut să mă fure şi a fost pedepsit.

Fratele I: Ce tot îndrugi acolo, mă? Vorbeşte lămurit...

Fratele II: Ori ai mîncat ciuperci otrăvite prin păduре şi ţi-ai pierdut minţile?

Păcală: Să vedeţi cum a fost!... Cînd am ajuns la fagul care cumpărase vaca, Joiana nicăieri şi fagul mut. „Am venit să-mi dai cei cinci galbeni pentru vacă, zic.“ „Scîrţ!“ zice el de colo, troznind din crengi. „Nici un scîrţ, zic eu. Banii! Sau dacă nu, să-mi dai vaca îndărăt.“ „Scîrţ!“ zice el, iarăşi. Eeeee!... Dacă am văzut eu că în loc de bani vicleanul se scîrţîie la mine, m-am pus cu toporul pe el să-l pedepsesc, ca pe un hoţ de codru ce se afla... Şi dă-i, şi dă-i, şi dă-i, pînă am dat de-o scorbură pe fundul căreia strălucea o grămadă de galbeni. Aştia, pe care i-am adus să-i împărţim frăţeşte.

Fratele I *(uluit şi fericit)*: Vrei să împarţi comoara cu noi?

Fratele II *(același joc)*: În trei părți?
Păcală: Nuuu! Nici vorbă de-așa ceva, fraților! Eu iau numai cinci galbeni care mi se cuvin pentru vacă și, restul, al vostru să fie... Că eu plec în lume s-o cutreier, să-i cunosc oamenii și să-i văd toate frumusețile... Rămîneți cu bine, fraților, și să ne vedem sănătoși.

TABLOUL V

Crainicul: Ne aflăm într-o duminică, pe ulița unui sat dinspre Dunăre. Oamenii s-au adunat la sfat... Păcală, care tocmai trecea pe acolo, s-a oprit, ascultîndu-i ce vorbesc.

Un țăran *(mai bătrîn)*: Toată vara i-am muncit bogătanului, alege-s-ar praful de el, și cînd m-am dus să-mi cer dreptul, mi-a dat bice pe spinare în loc de bani.
O țărancă: Și mie, astă-iarnă, cînd mi-a fost copilul bolnav, mi-a dat niște bani cu dobîndă. Și-acuma, fiindcă n-am putut să-i plătesc pe toți, mi-a luat bordeiul și m-a lăsat pe drumuri.
Păcală *(apropiindu-se)*: Bună ziua, oameni buni!
Țăranul: Mulțumim dumitale, flăcăule! Dar ce vînt te aduce pe la noi prin sat?
Păcală: Umblu să caut de lucru.
Un țăran: Și de unde ești de fel?...
Păcală: Apăi, dintr-un sat de la munte.
Alt țăran: Și cum te cheamă?...
Păcală: Ion! Dar toată lumea pe la noi îmi zice Păcală... Că mie — de cînd eram mic — mi-a fost drag de glume și de păcăleli...
Țăranul I: E, flăcăule!... Nouă, aicea în sat, nu ne mai arde de glume... Ne omoară Jecmănoiu, bogătanul satului.
Păcală: V-auzii și eu vorbind, dar nu-mi vine a crede.
Țăranul II: Ehè Și ce-ai auzit tu, nu e nimic... față de cîte ne face. Ne ia și cenușa din vatră, cu fel de fel de vicleșuguri.
Țăranul I: Și de dat, n-ar da un colț de pîine la nimeni.
Bătrînul: Și dacă îndrăznești să crîcnești, îți mai ciuntește și trupul. Că numai așa se învoiește... Uite

flăcăul ăsta pe care îl vezi aici cu nasul tăiat... El i l-a tăiat... Bogătanul! Cu briciul!

Păcală: De ce?

Flăcăul: Fiindcă așa ne-a fost tocmeala cînd m-am băgat argat la el.

Păcală: Adică, cum? Lămurește-mă și pe mine.

Flăcăul: Uite cum. Cînd te bagi argat la el, Jecmănoiu îți spune așa: *(Imită vocea dogită de băutură a lui Jecmănoiu.)* „Bine! Te iau argat. Îți dau casă, mîncare și simbrie. Cu o învoială însă: să nu te superi niciodată. Că dacă te superi, nu-ți mai dau nimic și îți tai și nasul, ca să te înveți minte să te mai superi și altă dată. Și dacă m-oi supăra eu, să-mi tai tu mie nasul..."

Păcală: Și te-ai supărat?

Flăcăul: Păi cum era să nu mă supăr, dacă m-a ținut la muncă trei zile nemîncat? Și dacă m-am supărat, mi-a tăiat nasul cu briciul, așa cum ne fusese învoiala.

Păcală: Și-a rîs de tine, ticălosul! Lăsați-l pe mine, dacă e așa! Și unde stă Jecmănoiu ăsta, oameni buni?

Un țăran: Uite colo, în casele alea mari... Dar ce-ai de gînd să faci?

Păcală: Vreau să mă tocmesc și eu argat la el... S-auzim de bine! *(Pleacă fluierînd.)*

TABLOUL VI

Crainicul: Păcală bate cu ciomagul în poarta lui Jecmănoiu. *(Se aud bătăile și, imediat, cîinii din curte lătrînd.)*

Jecmănoiu *(mai de departe)*: Care bați în poartă, mă?

Păcală: Om bun, jupîne... Domolește cîinii, că dacă mă dau la ei, îi mușc.

Jecmănoiu *(amuzat)*: Taci, mă, că te lauzi! *(Domolește cîinii.)* Niii! Corbea! Haiducu! Lățosu! Marș, tu!..

(Cîinii se potolesc.)

Păcală: Bun găsit, jupîne!

Jecmănoiu: Bună, flăcăule! Dar ce vînt te-aduce pe la mine?

Păcală: Am auzit că ai nevoie de un argat.

Jecmănoiu: Am, am! Și cum te văd băiat zdravăn și isteț, să-ncercăm, să vedem...

Păcală: Ba, jupîne, încercarea moarte n-are!

J e c m ă n o i u *(bucuros)*: Bine, bine... Şi cîtă simbrie ceri?

P ă c a l ă: Cît ai vrea dumneata să-mi dai. După faptă şi răsplată.

J e c m ă n o i u: Brava, băiatule! Îmi place de tine, că ştii ce vrei... Numai că, pentrru ca treaba să meargă bine şi să ne înţelegem totdeauna amîndoi, trebuie să facem o învoială scrisă!

P ă c a l ă: Ce învoială, jupîne?

J e c m ă n o i u *(rar, să priceapă Păcală bine)*: N-avem voie să ne supărăm unul pe altul... Şi dacă tu o să te superi vreodată pe mine, eu am dreptul să-mi scot cu cuţitul o curelușă de pe spinarea ta. Şi dacă m-oi supăra eu, îmi faci la fel... Ne-am înţeles?

P ă c a l ă: Da, jupîne! Învoială mai dreaptă nici că se poate...

J e c m ă n o i u: Atunci, fii bine venit! Şi... pune-te pe treabă... Iar anul tău, cînd o să-ţi iei simbria, să ştii că ţi se împlineşte în ziua cînd o cînta cucul în nucul ăla din curte.

P ă c a l ă: Bine, jupîne, aşa să fie! Că, vorba-aia: „Taci tu cuce nu cînta, pînă vine vremea mea“.

J e c m ă n o i u: Atunci, să facem şi înscrisul între noi. Că, dè, vorba zboară şi înscrisul rămîne.

P ă c a l ă: Să facem, jupîne!

J e c m ă n o i u *(alt ton. Lui Păcală)*: Dar nici nu te-am întrebat cum te cheamă?

P ă c a l ă: Păcală mă cheamă, jupîne!...

J e c m ă n o i u: Bine, mă Păcală! Mîine — cum s-o crăpa de ziuă — te duci să-mi aduci un car de lemne din pădure. Îţi dau de mîncare la tine, ca să-ţi ajungă toată ziua, o pîine mare şi o burdușică de brînză... Dar, seara, cînd te întorci acasă cu lemnele, să ai grijă să-mi aduci înapoi şi pîinea întreagă şi burdușica de brînză neîncepută... Dar ce te uiţi aşa la mine? Parcă-ai fi supărat?

P ă c a l ă: Eu? Vai de mine, jupîne!... Nu ştii vorba românească? „Cine ţine supărare, parte de noroc nu are.“

TABLOUL VII

(Se aude fluieratul lui Păcală şi carul cu lemne scîrţiind de greutate).

Păcală *(încetează fluieratul)*: Hăis... Cea... Înc-oleacă de opinteală, boulenii tatii, să intrăm cu căruţa în curte şi-aţi scăpat de povară pe ziua de azi... Hai!... Hăis!... Cea!... *(Carul scîrţîie.)* Gataaa! Am ajuns şi-acasă... Ho-ho-ho!

Jecmănoiu: Phiuuu! Da' frumoase lemne ai adus, măi Păcală! Brava ţie!

Păcală: Cum m-am priceput şi eu, jupîne.

Jecmănoiu: Ai muncit din greu, pînă să le tai, nu e aşa?

Păcală: Greu al ciorilor! Noroc c-am avut mîncare destulă cu mine, de mi-a dat puteri. Că mîncarea face puterea. E ştiut.

Jecmănoiu *(vesel)*: Şi-ai mîncat toată mîncarea?

Păcală: Toată! Afară de firimiturile care mi-or fi căzut pe jos...

Jecmănoiu: Da' parcă ne-a fost vorba să-mi aduci şi pîinea şi burduşica de brînză întregi!?

Păcală: Păi întregi le-am adus. Poftim.! Uite pîinea ne-ncepută şi burduşica neatinsă.

Jecmănoiu: Dar de ce sînt aşa de uşoare?... Parcă n-ar mai avea nimic înăutru?! Văd că de la pîine n-a mai rămas decît coaja şi de la burduşică numai pielea de deasupra.

Păcală: Dar dumneata cum credeai c-o să le mănînc, ca să ţi le şi aduc p-ormă întregi înapoi? La pîine am dat cep dedesubt şi-am scos tot miezul din ea, şi burduşuchii de brînză, i-am dat gaură şi-am scos toată brînza dinăuntru... Şi, în felul ăsta, m-am săturat şi eu şi ţi le-am adus şi dumitale întregi, aşa cum mi-ai poruncit... Cred că nu te-ai supărat pe mine, jupîne?

Jecmănoiu *(prefăcut)*: Eu? Cum o să mă supăr, mă, pentru un dumicat de pîine şi o înghiţitură de brînză... Nici prin gînd nu-mi trece, drăguţă!

Păcală *(rîzînd)*: Îmi pare bine că nu te-ai supărat, jupîne, că tocmai îmi trebuia o curelușă să-mi ascut briciul pe ea.

Jecmănoiu *(rîde verde)*: Ha-ha-ha!... În nădejdea curelușii de la mine, o să-ți crească barba ca la vlădici, băiete. Deocamdată, mîine, cum s-o crăpa de ziuă, te duci la treierat grîul... Iar mîncarea ți-o trimite nevastă-mea la arie.

Păcală: Am înțeles, jupîne.

TABLOUL VIII

Crainicul: Seara s-a lăsat pe arie. Oamenii au terminat lucrul, numai mîncare lui Păcală n-a sosit... În schimb, sosește Jecmănoiu, bucuros cum n-a mai fost el de multă vreme.

Jecmănioiu: Bună seara, Păcală!

Păcală: Bură, jupîne!

Jecmănoiu: Am venit să văd ce ispravă mi-ai făcut la treierat...

Păcală: Uită-te și dumneata cît am treierat! Și numai grîu ales ca-n palmă. Fără boabă de neghină, ca sămînța de sulfină...

Jecmănoiu: Brava ție, băiatule! Văd că și la asta ești priceput și mă bucur că am pus mîna pe un argat harnic ca tine. *(Își plesnește o palmă peste frunte.)* Aoleu!... Da mi se pare că nevastă-mea s-a luat cu alte treburi și-a uitat să-ți trimită de mîncare!

Păcală: E-adevărat... Nu mi-a trimis nimic!

Jecmănoiu: Țț! Țț! Țț! Bietul băiat! Ai tot dreptul să fii supărat!

Păcală: Am, dar nu sînt deloc...

Jecmănoiu: Cum se poate? Ce, nu ți-a fost foame?

Păcală: Cum o să-mi fie foame, dacă am mîncat pe săturate?

Jecmănoiu: Ai mîncat? Ce-ai mîncat?

Păcală: E, nu cumva că era să rămîn flămînd, cu atîta grîu pe mînă?

Jecmănoiu: Dar ce, ai mîncat grîu crud, ca orătăniile?

Păcală: Nu, că nu sînt eu prost, să-mi cadă greu. De dimineață am umplut un sac cu grîu, și la prînz am mai umplut încă unul.

Jecmănoiu: Și ce-ai făcut cu sacii?

Păcală: M-am dus cu ei la lelea Veta, cîrciumăreasa. I-am dat sacii cu grîu și ea, în schimb, mi-a dat mîncare,

pe săturate — și de dimineață și la prînz. Că acuma, seara, cred că o să-mi dea nevasta dumitale, acasă...

Jecmănoiu *(ieșindu-și din țîțîni)*: Cum, netrebnicule? Ai dat doi saci de grîu pe un blid de linte?

Păcală: Și ce? Nu cumva te-ai supărat? *(Rîzînd.)* Vezi că mîine e duminică și n-am pe ce să-mi ascut briciul să mă bărbieresc!

Jecmănoiu *(pe alt ton, aproape glumeț)*: Vezi de treabă! Cum o să mă supăr eu, mă, pentru două sărăcii de saci cu grîu? Tu să fii sănătos, cînd m-oi supăra eu... pentru un fleac ca ăsta.

TABLOUL IX

Crainicul: A doua zi, după ce Jecmănoiu i-a povestit nevesteir sale de paguba pe care Păcală i-a făcut-o cu cei doi saci de grîu, au hotărît să se descotorosească de asemenea podoabă de argat. Drept care, l-au chemăt în pridvorul casei.

Jecmănoiu: Ascultă, mă Păcală.

Păcală: Ascult jupîne, că de-aia am urechi.

Jecmănoiu: Deși atît eu cît și nevastă-mea sîntem foarte mulțumiți de tine și de felul cum ai făcut toate treburile pe care ți le-am cerut, ne-am gîndit să-ți dăm drumul. Nu mai ținem argat, că ne costă prea scump mîncarea.

Nevasta *(înțăglată)*: Îți dăm simbria pe un an înainte și du-te dra... *(Se reculege.)* Mergi sănătos, adică!...

Păcală: Vă mulțumesc de bunătate, dar eu nu pot să primesc simbria pe un an, cînd n-am muncit decît o săptămînă.

Nevasta: Dacă vrem noi? Ce-ai tu cu paguba noastră?

Păcală: Nu se poate, cocoană! Nu mă lasă înscrisul, unde zice că anul nu mi se împlinește decît în ziua cînd o cînta cucul în nuc. Și, pînă acuma, nu l-am auzit cîntînd...

Nevasta: Bine!... Atunci să-l faci cioban, bărbate, și să-l trimiți la oi! Să nu-l mai văd prin curte, că mi se face negru înaintea ochilor.

Jecmănoiu: Ai auzit, logofete? Începînd de mîine dimineață, te duci cu oile la păscut. Te supără?

Păcală: Deloc... o să fac așa cum îmi poruncești.

TABLOUL X

Crianicul: A trecut o săptămînă de cînd Păcală e cioban la oi. Şi deşi le duce la păscut într-un loc cu iarbă grasă şi deasă, oile în loc să se îngraşe, au slăbit că de-abia se mai ţin pe picioare. Neştiind ce să mai creadă, Jecmănoiu s-a hotărît să-l întrebe pe Păcală, care tocmai se întoarce cu turma de la păscut. Jecmănoiu se cinsteşte cu o bărducă de ţuică, în pridvorul casei, iar nevastă-sa s-a urcat în pod, să puie nişte şunci de porc la fum.

(Se aud oile behăind şi sunîndu-şi tălăngile.)

Păcală *(după ce zgomotul oilor se potoleşte)*: Bună seara, jupîne! Bună? Bună ţuiculiţa?

Jecmănoiu: Ia... Nu mai bate şaua, să priceapă iapa.

Păcală: Nu! Şi aşa, cocoana tot nu pricepe şi tot n-o să mă cinstească şi pe mine cu un ciocan de ţuică.

Jecmănoiu: Lasă ţuica şi spune-mi mai bine de ce mi-au slăbit oile, de umblă aşa, în papainoage, şi nu mai dau un strop de lapte? Nu mănîncă?

Păcală: Ar mînca ele, dar n-au cînd...

Jecmănoiu: De ce? Păi ce fac toată ziua la păşune?

Păcală: Joacă!

Jecmănoiu: Oi să se joace, n-am pomenit pînă acuma!..

Păcală: Păi nu se joacă, jupîne. Joacă!...

Jecmănoiu: Cum adică joacă?

Păcală: Ia aşa, ca la horă... Ba şi mai şi... Se ridică în două picioare şi joacă de se topeşte seul de pe ele. De-aia au şi slăbit.

Jecmănoiu: Ce, mă, nu eşti în toate minţile?

Păcală: Ba sînt!... Da' eu am învăţaţ de mic să cînt la fluier. Şi cum încep să le cînt de joc, gata! Încep să joace mai abitir ca fetele la horă.

Jecmănoiu: Astea sînt poveşti, mă!

Păcală: Nu, jupîne! Dacă vrei, poţi să vezi cu ochii dumitale.

Jecmănoiu: Ia să văd... Dar să ştii că dacă mă minţi..

Păcală: Te superi?

Jecmănoiu: Nuuu... de supărat nu mă supăr! Dar nu-ţi mai dau de mîncare o săptămînă, să ştii...

Păcală: Bine, să nu-mi dai... Hai, fetelor! Hai, oiţele tatii! *(Începe să cînte din fluier un brîuleţ îndrăcit.)*

Jecmănoiu *(uluit)*: Ia-mă, Doamne, c-aşa minunăţii n-am mai văzut... Încep să joace oile! *(Se aud behăi-*

turi vesele, pe diferite tonuri şi tropăituri de copite jucăuşe.) Nà-nà-nà! C-a-nceput să joace şi măgarul... *(Începe să rîdă.)* Nu ştiu, din ţuica asta mi-o fi, dar parcă îmi vine şi mie să joc! *(Păcală înţeţeşte fluieratul.)* Uiiiiuuuu-Iuuu!... Aşa, mă! Zi, mă!... *(Începe să joace pe prispă, bătînd tactul cu cizmele,)* Hăp-hăp!... O să joc pîn-o să crăp... Hăp-hăp!... Şi pe loc, pe loc, pe loc, să răsară busuioc... Hăp! Nevastăăă! Fă nevastăăă, fă! Ieşi în gura podului, să mă vezi cum joc!... Mai ceva ca măgarul, care s-a ridicat în două picioare!

(Măgarul rage a joc).

Nevasta *(iese în gura podului)*: Dar de ce rage măgarul?

Jecmănoiu: Nu rage măgarul... Te-am strigat eu pe tine.

Nevasta: Doamne, Doamne!... Dar ce-mi văd ochii?... Joacă oile, joacă măgarul... joacă şi bărbatu-meu! Asta trebuie să fie sfîrşitul pămîntului!... Nà, nà, nà, că-mi vine şi mie să joc...

Jecmănoiu: Foaie verde floare albastră,
Joacă şi tu, măi nevastă...
Şi iar verde măr pe rod,
Numai să nu cazi din pod...

Nevasta *(chiuie)*: Foaie verde şi-un dudău,
M-a găsit jucatul rău...
Şi iar foaie de lămîie,
Parc-am foc pe sub călcîie...

Uiii-iuuu!... Aşa, mă, zi, mă... Că de la nunta mea n-am mai jucat aşa!

(Zgomot infernal: oile behăie, tropăie, măgarul rage şi cei doi Jecmănoiu chiuie de mama focului.)

Jecmănoiu: Păcală! Taci, mă, nu mai cînta, că-mi cade nevasta pe gura podului... Na, c-a şi căzut!... *(Se aude un bufnet.)*

(Păcală încetează fluieratul şi toată larma se potoleşte.)

Jecmănoiu: Ce mi-ai făcut, blestematule, mi-ai omorît nevasta.

Păcală: Şi te-ai supărat, jupîne?

Jecmănoiu: Sigur că... *(se reculege)* că nu m-am supărat... Dar m-ai lăsat văduv.

Nevasta: Am căzut pe moale, bărbate, pe lîna oilor. Şi n-am nimic... Dar pe ticălosul ăsta de Păcală să nu-l mai văd, că-mi ies din minți. Bărbate, dă-i simbria pe doi ani, și ducă-se învîrtindu-se!...

Păcală: Şi pe zece ani să mi-o dea, cocoană, și eu tot nu plec, pînă n-oi auzi cucul cîntînd în frunziș, așa cum scrie la zapis... Deocamdată, vă las să vă odihniți după atîta joc — și cocoana și după căzătură — și mă duc să închid oile. *(Se depărtează.)* Hai, oițele taichii!... Hai la culcare, că mîine iară o să avem de joacă toată ziua... Hai și tu mă, ciuși-măgăruș!

(Oile încep să behăie ușor, a înțelegere, tălăngile sună și — în încheiere — măgarul rage fericit.)

TABLOUL XI

Crainicul: Toată noaptea, bogătanul și cu nevasta s-au sucit și s-au socotit cum să facă să scape de Păcală. Şi tocmai cînd începea să se lumineze de ziuă, Jecmănoiu găsi ideea cea mai bună, ca să se scape de el.

Jecmănoiu: Știi care e singurul lucru pe care îl avem de făcut, nevastă?

Nevasta: Știu, dacă mi-l spui!

Jecmănoiu: Să mă fac eu cuc...

Nevasta: Cum adică să te faci cuc?

Jecmănoiu: Iacă bine! Mă duc acuma — pînă nu se luminează bine de ziuă — și mă sui în nucul din fundul grădinii. M-ascund bine în frunze, să nu mă poată vedea nici păsările soarelui și încep să cînt cum cîntă cucul. *(Imită cucul.)* Cu-cu! Cu-cu!

Nevasta: Phiu! dar bine cînți ca el. Dacă nu te-aș vedea că ești tu, zău c-aș crede că îmi cîntă cucul sub pernă...

Jecmănoiu: Tu, cînd mă-i auzi cîntînd, chemi pe Păcală și-i spui: „Auzi cucul, Păcală! Acuma nu mai poți să spui că nu ți s-a împlinit anul, cum scrie la învoială. Uite-ți simbria și du-te sănătos!“

Nevasta: Şi dacă mă întreabă de tine unde ești?...

Jecmănoiu: Îi spui că am plecat de cu noapte, după treburi la oraș... Îți las înscrisul care-l am cu el să-l

rupi și bani ca să-i plătești simbria, cînd ți-o cere. Și gata! Am scăpat de pacoste!

Nevasta: Deștept esti, bărbate!... Hai repede! Fă-te cuc și sui-te-n nuc.

TABLOUL XII

Crainicul: Zis și făcut. Cînd s-a luminat bine de ziuă, bogătanul era cuc în nuc și nevastă-sa își făcea de lucru prin grădină. Păcală tocmai se spălase pe ochi cu apă proaspătă și se pregătea să plece cu oile, cînd auzi că-l strigă cineva din fundul grădinii.

Nevasta: Păcală! Măi Păcală, mă! Ia vin' ia, să-mi ajuți să întind frînghia asta de rufe.

Păcală *(apropiindu-se)*: Uite c-am venit, cocoană! Dar ce te-ai sculat așa cu noaptea în cap? Te-a apucat vrednicia?

Nevasta: M-am sculat c-a plecat bărbatu-meu de cu noapte la tîrg, după treburi... Și nu m-am mai culcat la loc.

Jecmănoiu *(din nuc)*: Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

Nevasta *(prefăcîndu-se mirată)*: Cucu! Auzi cucu, Păcală! Cîntă cucu-n nuc! Auzi?

Jecmănoiu: Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

Păcală: Mare minune și asta! N-am mai auzit pînă acuma cuc să cînte toamna.

Nevasta: Fiindcă ăsta e cuc tomnatic... Și, pe la noi, cîntă și de-ăștia, cîteodată... Așa că ți s-a-mplinit anul băiete! Spune ce simbrie vrei să-ți dau și du-te sănătos... Și uite și înscrisul, să-l rupem, că de-acum încolo nu mai face nici două parale.

Jecmănoiu *(același joc)*: Cu-cu! Cu-cu! Cu-cu!

Păcală: Dar de unde-ai știut dumneata c-o să cînte cucul în nuc, de-ai luat în sîn înscrisul și banii pentru simbrie?

Nevasta *(încurcată)*: Așa mi-a spus bărbatu-meu cînd a plecat... Să le am la mine, că poate te răzgîndești și vrei să pleci de bunăvoie, chiar dacă n-o să auzi cucul...

Păcală: E, dar acuma, dacă l-am auzit, trebuie să plec! ...Dar al ciorilor cuc, cocoană! Să cînte el toamna!... Și mi se pare și cam răgușit... Parc-ar fi după chef...

Nevasta: Nu, dar o fi un cuc mai bătrîn... Dar ce faci cu reteveiul ăla, de-l luaşi în mînă?

Păcală: Tare aş vrea să văd şi eu ce neam de cuc o mai fi şi ăsta şi cum arată la pene?

Nevasta: Nu da în el, că nu poate să zboare!...

Păcală: Cu atît mai bine! Îl prindem şi îi dăm jupînului lapte de cuc la masă, cînd s-o-ntoarce de la oraş...

Jecmănoiu *(zbiară din nuc)*: Nu da, măăă, că se zgîrie nucul şi se schilodeşte cucul!

Păcală *(rîzînd)*: Auzi! Vorbeşte cucul ca omul... şi-aduce la vorbă cu jupînu... Ia să-i trag una în pene, să-i meargă fulgii!

Jecmănoiu: Nu da, măăăăă...

Nevasta *(ţipă şi ea)*: Omori cucul şi mă laşi văduvă!

Păcală: Ce cuc, cocoană! Asta e pasăre măiastră! *(Aruncă reteveiul care bufneşte în nuc. Se aude un răcnet.)*

Jecmănoiu: Aoleu! Mi-ai rupt şalele, ticălosule! *(Jecmănoiu cade din nuc, bufnind de pămînt.)*

Nevasta: Ce-ai făcut, mişelule, mi-ai omorît bărbatul!

Jecmănoiu: Nu m-a omorît, dar de data asta îl omor eu pe el... Nu mai scapă!...

Păcală: Lasă bolovanul din mînă, jupîne!

Jecmănoiu: Nu-l las! Îţi strivesc capul cu el, blestematule!

Păcală: Lasă-l, că pe urmă îţi sucesc mîna şi nu mai ai cu ce duce ţoiul la gură...

Jecmănoiu: Dă-mi drumul!

Păcală: Lasă bolovanul...

Jecmănoiu: L-am lăsat... Poftim! N-am ce-ţi face, că eşti mai tînăr ca mine. Eşti mai voinic! Aoleu!... Cum mă dor şalele unde m-ai lovit cu reteveiul, tîlharule!

Păcală: Şi ce, te-ai supărat?...

Jecmănoiu *(ieşindu-şi din fire)*: Da, m-am supărat!

Păcală: Atunci scoate cămaşa, să-mi tai cureaua de pe spate cu cosorul. Aşa cum spune înscrisul.

Jecmănoiu: Poftim!... Tai-o, numai să scap odată de tine, că altminteri mă bagi în mormînt.

Nevasta: Ai milă de el, Păcălică, dragul ţaţii! Nu-l jupui!

Păcală: Dar el cum a ştiut să-i jupoaie pe alţii. Şi argatului care a fost înaintea mea, îi mai creşte nasul la loc?

Jecmănoiu: Fie-ţi milă de mine, măi Păcălel, mă!

Păcală: Dar dumneata, de cînd eşti pe lumea asta, ai avut vreodată milă de cineva?

Jecmănoiu: Nu-mi tăia o curea întreagă din spinare, Păcală, puiule! Înţeapă-mă numai oleacă şi îţi dau tot ce mi-i cere...

Păcală: N-am nevoie de nimic de la un ticălos ca tine... Te iert, de data asta... Dar dacă oi auzi că te mai porţi, de azi înainte, ca un cîine cu oamenii nevoiaşi, să ştii că mai dau eu pe-aici, că păstrez înscrisul. *(Pleacă fluierîndu-şi cîntecul, din ce în ce mai îndepărtat.)*

TABLOUL XIII

Crainicul: În faţa hanului, fetele şi flăcăii s-au adunat — ca în fiecare duminică — la horă şi la joc. Numai că joc fără lăutari nu se poate. Iar lăutarii, tocmiţi de hangiu din vreme — cine ştie din ce pricină — n-au venit pînă acum. În locul lor însă, iată că se apropie Păcală, cîntînd din fluier.

(Fluieratul lui Păcală creşte din nou, apropiindu-se.)

O voce de flăcău: Fraţilor!... Fraţilor! Uite un cîntăreţ din fluer.

Ţăranul bătrîn: Ăsta e Păcală, argatul lui Jecmănoiu!

Păcală: Eu sînt! Da' la el nu mai sînt argat... L-am băgat în cofă. Că, vorba aia, mai călăreşte şi calul pe călăreţ cîteodată...

Alt flăcău: Dar de joc ştii să cînţi, frăţîne-meu? Că uite, nu ne-au venit lăutarii şi n-avem după ce juca.

Păcală: De! Să încercăm! Că meşterul nu scobeşte degeaba găurile la fluier...

Alt flăcău: Atunci, zi-ne o sîrbă, să ne dezmorţim oleacă...

(Păcală începe să cînte o sîrbă săltăreaţă. Se formează sîrba şi se încinge jocul. La început, se aude numai ritmul jocului şi cîntecul, crescînd amîndouă. Pe urmă, încep strigăturile.)

Un flăcău: Zi-i, Păcală, zi-i cu sete!
Zi-i, măăă!
Mai cu foc, cu foc, băiete!
Zi-i, măăă!

Alt flăcău: Foaie verde busuioc,
Hop și babele la joc!
Zi-i măăă!
Țăran bătrîn: Și iar verde trei smicele
Și moșnegii după ele!
Zi-i, măăă!
Alt flăcău: Să-nvîrtim hora-mpreună
După datina străbună,
C-am muncit o săptămînă!
Zi-i, măăă!
Alt flăcău: Și pe loc, pe loc, pe loc,
Să răsară busuioc!...
(Bat sîrba pe loc.)
Altul: Și la dreapta, un-doi-trei,
Să răsară ghiocei!
Altul: Și la stînga, patru-cinci,
Să dea grîul sub opinci!
Toți: Ca să crească toată vara
Flori și pîine-n toată țara!
Zi-i măăă!

(Chiuituri. Jocul și cîntecul ating apogeul și piesa se sfîrșește.)